

Életünk

AZ EURÓPAI MAGYAR KATOLIKUSOK LAPJA

IV. évfolyam 5. szám (4. Jahrgang Nr. 5.)

A Z St.Gallen — Erscheint monatlich

1972 május 1.

Az élő lelkiismeret

Megkondul a nagyharang, a sekrestye felől mozgolódás támad: jön az asszisztencia, a végén súlyos aranybrokát miseruhában, nehéz pástorbottal a magyar hercegprímás. Alakja mintha valami láthatatlan teher alatt féloldalra görnyedne, a pástorbottal belekapaszkodik, mintha húzná. Arca nagyon sápadt, tekintetével magába mered, mintha valamit nézne, amit csak ő láthat. Valami a keresztútra emlékeztet... Szegény nyolcvan éves hercegprímásunk a számkivetésben, ezen a «legnehezebb» keresztúton, kitesztva a «szentvárosból!» — A nagyharang tompán zúg. Így zúghatott 1916-ban, amikor az utolsó császárt és királyt, Ferenc Józsefet temették.

Most meg kíséri Mindszenty Józsefnek a magyar mártír-hercegprímásnak lépteit a Stephansdom főoltára elé helyezett karosszékhez. A lépcsőkön segíteni kell neki, a karosszékbe szinte belesüllyed, mintha a mitra agyonnyomná.

Nézem fölötte az ékes barokkoltárt. Szemem odatapad a Szent István vértanúságát ábrázoló oltárképre: szörnyű izomzatú, félmeztelen alakok hatalmas köveket hajigálnak jobbról is, balról is a térdre rogyott vértanúkra. — Jobbról is, balról is... Többmint ötven éve annak, hogy a fiatal zalaegerszegi hitoktató Mindszentyt börtönbe zárta az első magyar proletárdiktatúra. Azóta szüntelenül zuhogtak rá a kövek. Miért? — Mert feudális nagy úr volt? Mert semmibe vette vagy elnyomta Zalában vagy Veszprémben vagy a magyar hercegprímási székben a szegény embert? — Aki közelről ismerte a hétköznapi Mindszentyt, az tudja jól, hogy nála igénytelenebb papja az Egyháznak és nála fáradhatatlanabb munkása a magyar pasztorációnak nem volt. Aki meg személyes közelségbe került vele, hamar megérezhette, hogy minden cselekedetének igazi rugója mély keresztény hite mellett, a «világon legárvább» magyar népének a szolgálata.

Annyiszor próbálták a mai napig barátok és nem barátok kielemezni ennek a rendkívüli, csodálatos életnek a legtitkosabb indítékait. Hasztalanul, mert eltúlozták, félreértették és agyonkomplikálták az ő kristálytiszta jellemét, egyszerű és világos életstílusát. Ő sosem volt az a csak azért is harcias papi típus. Hatalmi típus sem volt igazában

soha. Hogy a tehetséges, Egyházáért, népéért, az igazságért minden áldozatra kész, dinamikus papi egyéniség egyházmegyéjében hamar megfelelő teret kapott, hogy püspöke, gróf Mikes János korán észrevette és szárnyára eresztette ezt a fiatal «sast» és hogy a neki jutott keretek mindig szűknek bizonyultak, hogy Mindszenty mindig túlnőtt rajtuk, azt nem lehet hibául felróni; ellenkezőleg, ez éppen az ő sikereinek, egyéni nagyságának a titka. Nem egy plébániát csak és nem egy várost hordott a szívében, de az egész magyar népet, politikai, társadalmi és vallási megkülönböztetés nélkül. És hogy nem taktikázott, nem hajladozott és még váltságos pillanatokban sem habozott, nem állt félre, hanem saját testével fogta fel a népet fenyegető vihart, azt mély hitéből, a magyar

A BIBOROS-PRIMAS NYARI MISERENDJE

Tekintettel a nyári időszakban Bécsbe látogató magyarok várható nagy számára, Mindszenty bíboros titkársága a következők közlésére kért fel bennünket:

Mindszenty József bíboros - primás úr 1972 nyarat előreláthatólag Bécsben fogja tölteni, ahol emlékiratai befejezésén dolgozik.

Vasárnapokon és ünnepnapokon reggel 8 órakor mond szentmisét a Pázmáneumban, a harmadik emeleti kápolnában. Vasárnapi miséi után a primás úr szívesen ad audienciát magyar csoportoknak és családoknak, ha előzőleg jelentik ezt az óhajukat a titkárságnak.

Hétköznapiokon a bíboros negyed nyolckor (7.15) magánkápolnájában miséz. Előzetes bejelentés alapján azon magánszemélyek is résztvehetnek és szentáldozáshoz járulhatnak.

Leveleket erre a címre küldjünk:
Sekretariat von Kardinal Mindszenty
Boltzmanngasse 14.
A - 1090 Wien
Telefon: 34 41 05

történelmi elhivatottság tudatából, eszméihez való hűségéből szükségszerűen tette. Ezért olyan egyenesen ívelő és rendíthetetlenül következetes az ő életútja a zalaegerszegi plébániától az esztergomi érseki székiig, kirakátpereken, börtönökön át a pázmáneumi számkivetésig. Ezt nevezhetik az árulók, a mindig megalkuvók érthetetlen makacsságnak, de történelem másképp fog ítélni. Ha egyáltalán beszélhetünk Mindszenty-titokról, akkor itt kell keresni ezt a titkot.

És még valami. Valami, ami benső, immanens. Figyelem, amint édes anyanyelvünkön nagyobbára magyarul nem tudó hallgatóság előtt a szentbeszédjét mondja. Tisztán, világosan, azzal a csodálatos dunántúli fízzel beszél, ami akaratlanul is könnyeket csal az ittlévő dunántúliak szemébe. Nézem, hogy König bíboros, a bécsi érsek, és a pápai nuncius is a stallumban mennyire figyel. Hiszen nem is annyira az a fontos, amit mond, hanem ki mondja és hogyan mondja.

És amint beszél, kisimul, felmelegszik az arca, tekintete szelíden siklik végig a tömegen és ekkor finommetszésű orrán és az egész arckifejezésén ráismerek megboldogult édesanyja arcára is. — Ez az édes anyaföld titka!

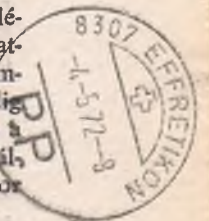
A 80 éves főpap, aki hitéért annyit szenvedett, befejezésül arról beszél, hogy bármennyit teszünk is mint keresztények, az Úristen előtt csak haszontalan szolgálunk, mert Isten kegyelméből vagyunk, amik vagyunk.

És talán ez Mindszenty életének a végső nyitja: az Isten kegyelme, akinek csak gyarló eszköze minden ember.

Milyen mély szintézise ez a hit ennek a csodálatos 80 évnek! Milyen nagy megbékélése az embernek a sorssal, az Úristennel... Aki ilyen mélységekbe vethette alkonyodó élete horgonyát, azt ki és mi rendíthetné még meg? Ez már a szentek biztonsága és békéje, amit meg nem ingathat semmiféle hatalom és erőszak ezen a világon.

Talán ezért is tartanak tőle ellenségei annyira és sokszor a hívei is, egyháziak, világiak egyaránt, mert az ő pusztá léte, még ha hallgat is, vád és ítélet egyháziak és világiak felé. Mindszenty ma élő lelkiismeret! A lelkiismeret szava pedig megalkuvó időkben sokszor kellemetlen.

HARANGOZÓ FERENC

Fordított színeváltozás

Szt. Ágoston panasolja föl elsőnek, hogy nem maradt ránk semmi utalás, milyen volt külső megjelenése. A nyolcadik században Róma alapítása után a zsidó szűz Palesztinában, aki az újszövetség új Évajaként megszülte az Isten országa kozmikus dimenziójának új Adámját. A dátum, melytől éveink számlálását kezdjük.

A hiányt pótlendő már az őskeresztények fantáziája kivirágzott s megpróbálkozott a lehetetlennel. Bernadettet is sírvafakasztotta az elmondása alapján kísérletező festő. Minden század, minden faj elképzelt a maga Máriáját. Jelenleg a legöregebb fölfedezett Mária-ábrázolás a százas évek elejéről a Priscilla katakombák tuffa faláról figyel tágranyílt szemével egy férfire, aki ujjával csillagra mutat. Egy a mágusok közül? Vagy inkább Izaiás? A monumentális asszony jeledelmneként ölébe öleli robusztus gyermekét.

Érdekes dogmafejlődés történetet írhatna valaki, ha nekidurálván magát nem a patrisztikát, zsinatok előzményeit, lefolyását s döntéseit böngészné, hanem a meglevő festmények ikonográfiájából rakná össze a hagyomány alakulását. Ezek a néma dokumentumok nagyon is sokat árulkodnak és bizonyítanak a rendelők, a hívek közössége, az ezerfejú mecénás hitvilágának tartalmáról. A 431-i efezusi zsinaton Nestorius ellen védelemzett és tételesített Theotokos, Istenszülő kimutatására remek felsorolássá válhatnának az első századok műemlékei. A pantokrator Krisztusokkal együtt az anya is mindig királynő. Ékszerek, gyöngyök, díszes palást, korona csak tetézi a pusztá elénkállás vagy ültetés fenséges mivoltát. Ha fiával együtt került jalemezekre, vagy tűzdelték ki mozaikkövekből, a gyermek mint kis imperátor áld méltóságos ölének ruharedőiből.

A bizantinizmusba kövült görög génius haldoklása, mint fölrobbanó csillag teleszporkázta még egyszer a transcendens ábrázolás alig utolérhető darabjaival a kezdődő nyugati és keleti kereszténységet.

A gyakorlati érzékű római vérből fakadó Itália az átszivárgott levantei művészetet lassan, lassan érzékletesebbé változtatta. A felhőkön túl székelő királyi jelenség érzelmes anyává, az imperátorka gyermekké válik. Az anya-gyermek kettőse nem pózba állított szimbólum, hanem emberszívvvel bíró lények intim viszonya. A primitívek (ducento) már nagyban végzik a csempésmunkát. A természetből modellálni szelleme egyre több földet lop be az arany-háttér paradicsomába. A Bambino néha elfeledkezik szerepéről s elalszik. Sőt «közönségességében» anyja teje után nyúl. Az is előfordul, hogy szájába dugja ujját s mamája nem veszi észre, mert ránk figyel s nem néz el fejünk felett személytelenül. Filippo Lippi anygalkája csintalan kisfiúként emeli, mint játszótársát az Alkotóját. A meztelen testecske igazi olasz gyermeké. A már nem bizánci nagyszony szegénylősen

lesüti szemét, ha fia éppen áldásra emeli kacsóját. De a festő sohase feledi el, hogy a Jézuska Isten s aki kézben tartja, Isten-anya. Míg fest, mormolja a középkori fohászt: «Ó jószágos gyermek, kérlek a szeretetre, amelylyel anyádat szeretted, add, hogy igazán szerethessem, amint te szeretted és ahogyan te akarod, hogy szeressem.»

Még egy lépés s benne vagyunk a vallásos művészet dekadenciájában? Apáca festő szájbiggyesztve fitymálta a reneszánszt. Nézzünk csak szemébe a közfelfogásban terjeszkedő hiedelemnek, Raffaello «elvilágiasodott» Madonnáinak. Kezdjük a nagygyúval. Számít-e valamit még ha kéteshírű modelltől is álmodta meg alakjait? Semmit se! Egy a döntő, a végeredmény. Amint nem fontos, hogy fára vagy vászonra, ecsettel, késsel, ronggyal vagy újságpapírral pingál-e, ugyanúgy mellékes a modellel vagy modell nélkül kérdése is. Aki kicsit is sejtí, hogyan alakul át a kompozíció formáit sugalló látvány, mosolyog a fönti aggodalmakon. A képpé íródás alatt új tartalom születik. A sixtusi Madonna sugárzó tekintete s formái tökélye már magasabb eszme hordozója. A bohém festő, a szépség szenvedélyese szennyből is kimondhatatlan szublimált atmoszférát tud teremteni. Bánat, melankólia, önvád, vágy az elérhetetlen után a vázoló kéz imádságává magasztosul. Szent, de tehetségtelen barát rosszabb vallásos művész, mint a bűneivel küszködő zseni, ha őszintén nyúl szerszámai után. Ady istenes versei szűrőbbak, mint kolostori kesergők enervált sorai.

Szépnek a Madonnák. A szépség talán csak nem bűn? Szt. Teréz is fiatal lány üdeségével idézte meg Máriát. Michelangelo jól védekezett a Pieta tavaszokra miatt: a bűnnel meg nem rontott természet nem öregedhet. Leonardo mosolyos Szüzei mélységéig ugyan ki jutott el? A lélek bensőségeinek utolérhetetlen mesterénél a szellem tündöklése kulminál a test kellemén túl. A misztikus és szenzuális extázist nem különböztető Correggio «Szent éj»-én az újszülöttje fölé hajló anya időn és téren túli poézisével olyan melegséggé varázsolja a barlang sivárságát, hogy már egyoldalústja a karácsony igazi mivoltát. A környezet, emberek, állatok, fák elföldietlennednek. A képkeret ablakán át olyan régiókba lendül a szemlélő, amit csak misztikus láthat szerencsés óráiban.

Az embersége álruhájában járó Krisztus a színeváltozás hegyén megmutatta igazi isteni arcát. A három szerencsés apostol elérzékenyül: bárcsak mindig ez maradhatna osztályrészük. Mária esetében épp a fordítottját kívánó. Ellégiesült, elégiesült, elképzeltői-csinalta színeváltozása helyett megismerni azt a hétköznapi külsejét, ahogy a názáretiek látták. A velencei barátok nem tették föl

Tizian Assuntáját, mert a ház mosónője pózolt neki. Mintha bizony ezért szegyenkezne az, aki maga is mosta kis családja elszennyeződött holmiját. A színek varázsa azonban túlvilági jelenéssé transzponálta. Anyagtalan fénybe öltözött vizióvá, mely teljesen elkülönbözik a földi asszonyok fajtájától.

Bizony szentképeink hamisítások. Elszépitett, eltúlozott ragyogásuk megrontja az igazságot. Hazugságuk elédesíti a szenvedést, párosszá fényesíti a félelmet, vonzó pirossá a vért. Ó elkegyesített fájdalmas anyák! A legnagyobb realista is már azzal, hogy kikeretéz valamit a világból, már a kiválasztással irányzatos. Hát még, aki tudva és akarva hódolni akar egy eszmének. Mária is olyan festett világba került, ahol igazi arcát följokozzák s elrejtik a színek.

Ekkövekkel kőöntözött palást helyett zivesebben látnám a beduin asszonyok lenből szőtt ruhájában, amelyikben pergette a rokkát, mikor rányitott az angyal. Selymes fejkendő helyébe visszaadnám a gyapjúból fontat, mely hajára és vállára simult a számárháton, mikor Betlehemben orra előtt becsapdosták az ajtókat. Egyiket a másik után. Nyaka köré a napszitta kecskeszörszálát csavarnám, mely félig eltakarta arcát s lelógó végével a csipője tájkát s melengette elkendőzhetetlen titkát, aki csak órák kérdése, hogy fölsírjon karjaiban. Miért nem igazi barlangba festik? Hűvösbe, sötétbe. Nem, az aranyfény melegébe fűrésztöttebe, hogy jobban megérthetném a karácsonyjélt.

Egyszerű asszony volt, aki szült, szoptatott, dalt dudolt, fűrésztött, mesélt, beszélni és járnai tanított. Aggódo arccal húzta vissza a lecsúszott takarót. Még emberibb volt, mint a demitizáló Caravaggio mutatta, amint elsimítva fűrtjeit szólt: fiacskám s az visszabólintott: anyácskám.

Nem koronát hordott, hanem vizeskorsót, mely erőssé tette a nyakát, mint a többi fellah asszonyét. A csillagok csak nagyon távolból ragyogtak, ha esténként fáradtan hazafelé tartott a kútról. Nem is tudta, mi a jogar. Kapát, főzőkanalat szorongatott ügyeskedő keze között. Beleizzadt a tűző napon munkája közben s erőssé izmosította hajlékony derekát. Milyen szép és igaz a King of Kings jelenete; a dagasztóvájú mellől mosolyog a belépőre. Milyen hűvös és távoli királynővé tették, holdra állították, aki szemérmesen süti le szemét a mágusok előtt és 2 gerlicével szegyenkezik a papoknál.

A bizánci ikon megfagyott ritmusai közé nem illenék bele a menekülő, aki remegett s akinek könny áztatta arcát s a keserű csöpp beszaladt megrándult szájszögletébe. A drótakadályon átvirgató szökevény félelme vibrált idegeiben. Magához szorította, hogy el ne sirja magát keble alá rejtett egyetlen. Hej azok a kusza ruharáncok s szélkócolta hajcsomók nem az oltár ünnepélyes nyugalmába valók.

Jézus működése alatt csak háromszor tűnik fel az evangéliumokban. A kánaai lakodalmon, ahova beállít fia, a vándortanító új-

Római tavasz

Harminchat év előtti tavaszra lapozok az Idő foliánsában. Első ösztöndíjas évemet töltöm a római Collegium Hungaricumban és feleségemmel jókedvűen, fiatalon járjuk az Örök Város patinás utcáit.

De a Corso Vittorio Emanuelén emelkedő komor, mindig zárt kapujú Massimi-palota előtt meglepetve állunk meg egy márciusi reggelen. A kapu tárva-nyitva, előtte pedig festői díszruhát viselő, alabárdos kapuőr áll méltóságteljes komolysággal. És látjuk, hogy többen mennek be a kapun, akadály nélkül.

Beléptünk hát mi is a díszruhás portás mellett a nagy renaissance palota kapuján és elindultunk felfelé a 15. századi lépcsőházban. Közben körülnéztünk. Minden a korarenaissance levegőjét árasztotta. Úgy éreztük, hogy ott évszázadok óta semmit sem mozdítottak el a helyéről.

Még teljesebbé tette ezt az érzésünket a második emeleti, nyitva lévő szobákba való belépésünk. Szabadon mehettünk szobáról szobára, régi bútorok és régi családi emlékek között.

Mert ez palota valóban Róma legrégebbi családjának, a Massini hercegeknek az otthona. A család a pún háborúig viszi vissza eredetét és nevét. Ősük, Fabius Maximus, római hadvezér mentette meg Rómát Hannibal támadásaitól és leszármazottai ma is büszkén viselik az olaszossá formált Massimi nevet. A nagy római hadvezér emlékét a palota szalonjában nagyméretű festmény örökíti meg.

A szobákat járva, egy kis történet jutott eszembe. Amikor Napoleon győztesen benyomult Rómába, éppen egy Massimi herceg volt Róma kormányzója s ő járult a város nevében hódoló üdvözlésre a császár elé. Napoleon, aki már tudott a Massimi-család antik római eredetéről, az üdvözlés után né-

mi gúnyjal megkérdezte a herceget, hogy valóban Fabius Maximus-e a család őse. Mire a herceg szobormereven így válaszolt:

— Felség, lehet, hogy ez csak legenda, de miután az emberek több, mint kétezer éve ezt beszélik, lehet benne valami.

Közben egy kápolnává átalakított, közepes nagyságú szobába léptünk, ahol éppen misét mondott egy vénséges vén fehérszakállú pap. Nem latin és nem görög szertartással, hanem talán örmény rítus szerint misézett a fülledt pompájú, szinte túlvilágian misztikus hangulatú kápolnában. A múlt kelt ott életre, minden titokzatosságával és mélységével. Az öreg pap nem ostyával végezte a miseáldozatot, hanem nyúlósan lágy téisztát kevert egy aranyedényben és azt vette kis kanállal magához, majd azt adta az eléje járuló áldozóknak is.

Egyik olasz látogató-társunk mise után elmondta ennek az egyedülállóan érdekes napnak a történetét. A Massimi hercegi család egyik fiatal tagja súlyos betegen feküdt a később kápolnává alakított hálósobájában. A tizenötéves, reménytelenül beteg fiúhoz elhívták a már akkor szentnek tartott Nerei Szent Fülöpöt, aki 1584 március 16-án csodás módon, egy óra alatt meggyógyította a súlyos beteget. Ennek emlékére azóta minden évben, március 16-án, az évforduló napján, a család megnyitja a kápolnát a látogatók számára. Minket jószerecsénk éppen azon a napon vitt a Massimi-palotához.

Olasz barátunk azt is elmondta még, hogy a jelenleg élő Massimi-családfő «jettarore» hírében áll, azaz szemverő ereje van. Ebben az olaszok nagyon hisznek. Azt tartják, hogy a jettarore mindenkire szerencsétlenséget hoz, akivel érintkezik, sőt még arra is, aki a nevét kimondja.

donsült tanítványai. Tapintatosan, a váratlan vendégeket is figyelmeztetendően megszánva a zavarbajott házigazdát szól: nincs boruk. Ki tudná igazi értelmét az annyit vitatott és elutasításnak hangzó válasznak: mi közöm nekem és neked hozzá.

A második szereplése még szomorúságosabb. Az özvegyre olykor rányitjuk az ajtót: a fiad csodákat tesz, ezernyi nép tódul utána, a tenger elült, a kenyér kifogyhatatlan volt, királyságáról suttognak. Este a kútnál, szombaton a zsinagógából jövet újabb híresztelések. Mint a papok anyját, szívére elfogta a vágy: látni miként prédikál, hogy bámul rá a nép. Gyalog, szélbolygatta hajóval, út porától szürkített ruhájában a szíve a torkában doboghatott. A beszélő fiatal rabbinak a fülébe sugár: itt van anyád. Furán csattan a szó: az én anyám és fivérem, akik hallgatják szöveget. Megérzi, még jelenlétével se zaklathatja a nagy művet, még annyira se, mint a lesütött szemű olasz Madonna: csak a háttérben.

A harmadik találkozás megrázó: a keresztúton. Az elhagyott, megcsúfolt, véresarcú, összetört testű, halálraitelt nyöszörög a kereszt alatt. Megjelent utoljára, hogy meghall-

gassa szükségét végrendeletét s elvégezze a legkeservebb anyai feladatot: eltemesse a görcsbe merevedett, elkékült hullát.

Még háromszor vélem látni: az írott szövegben is átüt az elérzékenyülés. Az anyja járhatott az eszébe, mikor az özvegyasszonyt 2 filléréért megdicsérte. Názáreti jelenet sugallhatta ez elgyengült garas megtalálásának öröme. A naimi halott-kísérő anyában a sajátja villanhatott föl előtte, aki éppúgy fog sírni a keresztje alatt.

Bocsánat ünneprontó leleplezésemért. A hódoló megjelenítések mögötti kendőzetlen arcért, hogy az Apokalipszis megdicsőült Hölgye el ne feledtesse a megfesteni valókat s nem is lehetségeseket. Pont azokat, amik miatt átmelegsik a szívünk. A semmiségeket, melyekről maga énekelte Saffo profán költészetét elhalványító Magnificat-jában: fölmagasztalta (Isten) szolgálója egyszerűségét.

Ebédnél elmondtuk nagy élményünket ösztöndíjas barátainknak, akik némi irigységgel hallgatták, de jót nevettek is a jettatore-babonán. Egyikük azonban, Buday György, az ismert fametsző művész, megkérdezte, hogy találkoztunk-e a palotában «vele».

— Kivel? — kérdeztem én.

— Hát azzal, akiről beszéltél! — válaszolta Gyurka, a viláért sem mondva ki a Massimi nevet. Mert hát ki tudja. Egy jettatore mindenre képes!...

Másik tavaszi epizód.

A Palazzo Folconieri, azaz a Római Magyar Intézet második emeletén lakott dr. Luttor Ferenc, quirinali követségünk kánonjogi tanácsosa, midnyájunk kedves «Monsignore»-ja.

Egy szép tavaszi napon kirándulást rendeztünk velünk, ösztöndíjasokkal Grottaferratába, az ottani híres görögkatolikus basilianus apátságba. Miután mindent megmutatott és élvezetesen elmagyarázott, betértünk egy barátságos kis osteriába, ahol ugyan csak sajtot és mortadellát tudott adni a padrone, de annál finomabb bort hozott a szerény ennivalóhoz. Hörpintgettük is buzgón a grottaferraraitai nektárt, egyesek be is csíptek tőle.

A Monsignore láthatóan élvezte a társaság jókedvét, de azután sajnálattal bejelentette, hogy el kell távoznia. Mi azért maradjunk, ameddig kedvünk tartja. Azzal magunkra hagyott bennünket.

Nem sokkal később mi is indulni készültünk és fizetni akartunk, de a padrone mosolyogva közölte, hogy minden rendezve van, a Monsignore a teljes számlát kifizette.

Rómába visszatérve, összebeszéltünk, hogy valamiképpen viszonzunk kell a Monsignore gavalléros vendéglátását. Egy hét múlva kirándulást szerveztünk hát Ostiába s arra vendégül meghívtuk a Monsignoret, aki örömmel tett eleget meghívásunknak.

Ostia romvárosának megtekintése után betértünk egy hangulatos osteriába, megkértük a Monsignorét, hogy, mint vendégünk, rendelkezjen bármit kedve szerint, s azzal nekiültünk az evésnek-ivásnak. Izlett az ostiai bor is, jókedvünk kerekedett s a víg társaságban jókedvre hangolódott a Monsignore is.

Egy idő múlva azonban sajnálattal közölte, hogy vissza kell térnie Rómába, de mi maradjunk, amíg kedvünk tartja. Azzal autójába ült és elbogarogott, mi pedig örültünk, hogy vendégül láthattuk előkelő barátunkat.

Rövidesen nekünk is szedelőzködnünk kellett, hogy elérjük a Róma felé menő vonatot. Hívtuk a padronét és fizetni akartunk, ő azonban kezével elhárító mozdulatot tett és mosolyogva közölte, hogy az egész számla rendezve van, a Monsignore mindent kifizette. Az Ő utolérhetetlenül kedves módján ime újra lefőzött bennünket.

Ilyen volt egy igazi magyar úr, a balatonfüredi kovácsmester fia.

Luttor prelátust később Délamerikába sodorták a második világháború utáni viharok. Ott is tért meg az örök hazába. Mi pedig, akik részesei voltunk római életének, holtunkig kegyelettel őrizzük az emlékét.

Jung Tamás, bánáti püspök

Az Életünk nem napi híreket közlő lap. Mégis kiragadja a magyar- és a világegyház lüktető életéből azokat az eseményeket, amelyeknek nagyméretű, vagy esetleg történelmi jelentőségük van. Már közöltük egyik számunkban, hogy a Csanádi Egyházmegye jugoszláviai része, amelyet ideiglenesen a belgrádi érsek kormányzott, önálló Apostoli Kormányzósággá alakult. Magyar anyanyelvű főpásztort kapott Jung Tamás Castello di Numidia címzetes püspök személyében. Püs-

Az új püspök a szentelés után
híveihez beszél

pökszentelése Nagybecskerekén (Zrenjanin) volt 1972 febr. 13-án. Egy ottani teológus kérésére és a külföldön élő bánáti katolikus magyarok örömeire szívesen ismertetjük a Bánáti Apostoli Kományzóság rövid történetét és az új püspök pályafutását.

A Bánáti Apostoli Kományzóság

egészen az első világháború végéig szerves része volt a Csanádi Egyházmegyének, amelyet 1033 körül még Szt. István alapított. Első püspöke a velencei származású vértanúfőpásztor, Szt. Gellért volt. A Duna, a Tisza és a Maros folyók által határolt egyházmegye területén 1333-ban volt két káptalan, hét esperesi kerület és húsz apátság. Apostoli munkásságukkal különösen a bencés szerzetesek tűntek ki ezen a területen. A virágzó egyházi és kulturális élet végét 1526-ban a mohácsi csata jelentette. A legjobbak elvesztése tragikus volt az ország számára. A kalocsai érsek hősi halála hat püspöktársával

együtt — akik között az egyik Cseholy Ferenc csanádi püspök — szintén kezdete volt a csaknem két évszázados elnyomásnak. A török hadak elárastották az egész területet, a hívek jelentős részét vagy lemészárolták, vagy elhurcolták. A temesvári győzelem és Savoyai Jenő zentai sikere a törökvilág felett változást hozott. A Duna-Tisza vidékéről az ozmán had kiszorult. Róma a felújított püspökség székhelyévé Szegedet tette meg és alig tíz esztendő után, VI. Károly német császár uralkodása alatt Temesvár lett a püspöki székhely. A XVIII. századi benépesítés után virágzó élet lett az egyházmegye területén, a hívek száma közel volt a millióhoz és négyszáz pap dolgozott a lelkek művelésén.

A trianoni békeszerződés

értelmében a Csanádi Egyházmegye három részre szakadt. A székhely ismét Szegedre került, Temesvár a románokhoz és Bánát jelentős része pedig Jugoszláviához lett csatolva. Az utóbbi kis egyházi kerület területét a Duna-Tisza és a román-jugoszláv határ között lévő rész képezi. Egyházjogilag (1918-1923) Glattfelder Gyula csanádi püspök fennhatósága alá tartozott, 1924-ben pedig a belgrádi érsekséghez csatolták. A főpásztori tevékenység olyan püspökök feladata volt, akik egyáltalán nem beszéltek magyarul, vagy csak nagyon gyengén. Helynökeik magyar emberek voltak: Kovács István, Dr. Szabó Márton és Dr. Géczy Tibor.

A horvát katolikusok lapja, a «Glas Koncilia» az elmúlt esztendőben így írt: «Megváltozott az Egyház kül- és belpolitikája. Bánátban a katolikusok zömét magyarok képezik. Tekintet nélkül, hogy melyik országban élnek, joguk van magyar püspökre.» A gondolatot Dr. Gabriel Bukatko belgrádi érsek már előbb magáévá tette és a II. Vatikáni Zsinat szellemében felismerte annak jelentőségét, hogy egy főpásztornak értenie kell a nyáj nyelvét és anyanyelvén szólni is kell hozzájuk. A bánáti papsággal, élen Dr. Géczy Tibor helynökkel, támogatta a kérést, hogy Róma Bánát részére önálló keretben magyar anyanyelvű püspököt nevezzen ki. A harminc pap kérése a százhuszezer hívő örömeire meghallgatásra talált.

Öt gyermek közül a harmadik

Jung Tamás, Székelykevény (Skorenovac) 1911-ben született. Édesapja korai halála után a család árván maradt. Az elemi és középiskolai tanulmányait szülőfalujában és Nagybecskerekén végezte. Teológiát Frankfurt/M., Nyugatnémetország, tanult. Rafael Rodic szentelte pappá Nagybecskerekén, 1936-ban. Pár hónapos lelkipásztori szolgálat után kötelező időre a katonasághoz hívták be, később pedig több helyen plébánosként működött. Ilyen minőségben került 1949-ben Nagybecskerekre. Mint «vidéki papra» a városiak óvatosan tekintettek. Az új plébános azonban csakhamar megnyerte a hívők jóindulatát és szívükbe zárták. Ajtaja

mindig nyitva állt minden ember számára. Több mint húsz esztendőn át tanúskodott olyan lelkipásztori adottságról, amely magában hordozta a főpásztori feladatra való képességet. Testvérei közül két fiúgyermek szintén egyházi szolgálatban van, az egyik plébános, a másik meg kántorként dolgozik. Kedves és barátságos modora mindenkit megnyűgöz. Az Egyház hí embere, a zsinati határozatok készséges megvalósítója. Szívesen nevet a szellemes tréfákon, maga is mond ilyeneket, de mégis bölcsen óvatos. Hívei szerint sok hasonló vonás van benne XXIII. János lelkiségéből. Amikor Mario Gagna érsek, Belgrádban székelő vatikáni diplomata, közölte vele VI. Pál pápa szándékát, hogy ő legyen a Bánáti Apostoli Kormányzóság első püspöke, Jung Tamás a magas megbízatásra igennel válaszolt. Ma már köztudomású dolog, hogy a püspökséggel járó felelősséget a nehéz bánáti részen előtte egy jelölt sem merte elvállalni.

Nagybecskerek történelmi napja

1972 február 13-án volt. A püspökszentelésre az egész Bánát küldött képviselőket. A hívők tömegét nem lehet pontosan tudni, de fele sem kapott helyet a hatalmas templomban. A szabad ég alatt várakoztak, hogy legalább egy pillanatra láthassák az új püspököt. A szentelési szertartást Mario Cagna szentszéki követ végezte Bukatko belgrádi érsek és Svekovic Mátyás szabadkai püspök segédletével. Jung Tamás püspök első áldását hívei meghatódottan fogadták. Minden szem rajta volt kutatóan, melegen és jövőt várva. A szertartáson és az azt követő fogadáson nemcsak az egyházi tisztségviselők voltak jelen, hanem a polgári hatóság is képviseltette magát. Az állami megbízott mindenki előtt elismerő hangon beszélt az új püspökhöz és a jelenlévőkhöz. Aki a jugoszláviai katolikus egyház helyzetét ismeri, jól tudja, hogy ez nemcsak elhangzott szó volt. Az Egyház ottani helyzete tényleg olyan elviselhető, amelyet a sok ígéretés és kompromisszum ellenére sem Magyarországon, sem más szocialista országban nem sikerült megvalósítani.

A plébánosból lett püspöknek

negyven plébániája van. A szórványban élők pedig tizenöt lelkeségi kerületet alkotnak. A liturgikus nyelv szinte tisztán magyar, de a horvát, német, szlovén és bolgár katolikusoknak is módjukban áll anyanyelvüket a szertartás alatt hallani. Az elmúlt esztendőben az egyházmegyének két újmisése volt. A szabadkai «Paulinumban» nyolc kisszeminarista végzi tanulmányait. Innsbruckban négy teológus készül a papi pályára a jezsuiták egyetemén és három társuk pedig katonai szolgálatot teljesít. Jung Tamás püspök külsőleg szerény örökséget vett át. Egyházmegyéje a legfiatalabb, a legkisebb és legszegényebb. Nyája azonban ismeri őt és hallgat szavára.

Háborúban a békéért

– IV. Károly király boldoggáavatási pere –

Amikor egy boldoggáavatási processzus el-
érkezik abba a stádiumba, hogy «a szentség
gyanúja» immáron erős, szükségessé válik a
boldoggáavatandó földi maradványainak a
biztosítása.

Ez az aktus történt meg ez év április 1-én,
Madeira szigetén, ahol az utolsó magyar ki-
rály, IV. Károly van eltemetve. Az egyházi
bizottság a funchali püspök vezetésével me-
nyitotta a sírt és idenfikálta a halott szem-
élyét. Az egyházi bizottság által kinevezett
olasz professzor, Romoli végezte a vizsgálá-
tokat, megállapította, hogy a holttest épen
megmaradt és kiállotta a levegő nagy nedves-
ségtartalmát is.

Károly király boldoggáavatási pere 1949-ben
indult meg és az eljárás aktái eddig 40.000
gépelt oldalra rúgnak. A halál mostani, 50.
évfordulóján és az egyházi bizottság vizsgálata
után Funchal püspöke ünnepélyes misét
celebrált és intette híveit: kövessék az el-
hunyt uralkodó példáját, éljenek vallásos
életet. A püspök egyházilag jóváhagyott ima-
formulája: «Adj a béke minden kezdeménye-
zőjének kitartást és sikert. Órizz meg ben-
nünket a hűtlenségtől, távoztasd el tőlünk a
gyávaságot kísértések idején, add, hogy ne
engedjük: a hatalom uralkodjék a jog felett.»

IV. Károly király 1922 április 1-én halt
meg, emigrációban, tüdőgyulladás és a spanyol
nátha vitte el, korán, 35 éves korában.
Amikor Ferenc József halála után 1916-ban
reá szakadt a háborúban álló Osztrák-Ma-
gyar Monarchia sorsának irányítása, az ösz-
szeomlásig már csak kevés ideje volt arra,
hogy a közelgő csődtömeget feltartóztassa.
Emberfeletti feladatok elé került, s mivel ő
volt az élen, amikor az összeomlás bekövet-
kezett, a vereség hatása alatt íródott törté-
nelmi munkák egyoldalúan és igaztalanul őt
tették felelőssé a katasztrófáért. Az első vi-
lágháborút követő első évtized történelmi
munkái ezért ma már jórészt használhatatlanok.
Úgyannyira, hogy a második világ-
háború után kialakult angolszász, ún. reviz-
ionista történetírás maga cáfolja meg a ko-
rábbi történelmi értekezéseket, amelyek az
Osztrák-Magyar Monarchiáról és utolsó ural-
kodójáról negatív képet festettek.

1950 óta a nyugati történetírásban a Mo-
narchia, Ausztria-Magyarország rehabilitálá-
sát tapasztalhatjuk. Kimutatják ezek az újabb
munkák, hogy a Monarchia egész Európa
legegészségesebb gazdasági alakulata volt, s
nem bomlott volna fel, ha nincs háború,
vagy ha a háborút nem veszti el. Churchill
rámutat arra: a Monarchia utódállamainak
mindegyike gazdaságilag gyengébb volt és
népeinek sorsa keservebb, mint amíg a nagy,
ötvenmillió birodalom keretében éltek.
Churchill szerint a Monarchia felbomlasztá-

sa és a dinasztia elkergetése okozta, hogy
Európának ebben a részében politikailag
légüres tér keletkezett, s ebbe később benyo-
mulhatott Hitler és Sztalin, a germán és a
szovjet imperializmus.

Ezeknek az új felismeréseknek a fényében
kell vizsgálni IV. Károly életét és politikai
cselekedeteit is. Az újabb történetírás min-
den kétséget kizáróan méltatja az utolsó ma-
gyar király békeakarátát. Az első világhábo-
rú poklában ő volt az, aki mindjárt uralom-
rajutása után konkrét kezdeményezéseket tett
a béke érdekében. A német császár tudomá-
sára hozta, hogy Ausztria-Magyarország nem
bír ki még egy háborús telet. Befolyásolta
Vilmost, hogy Németország Elzász-Lotharin-
giáról való lemondásával járuljon hozzá a
béke megteremtéséhez, ennek fejében a Mo-
narchia hajlandó, Galiciával, területi kárpót-
lást adni Németországnak. Kapcsolatba lé-
pett a francia-angol szövetségesekkel és ko-
molyan tárgyalt magyar-osztrák különbéke
lehetőségeiről. Törekvéseit egyfelől a német
nagyvezérkar, illetve a német katonai párt,
másfelől, nyugati oldalon, az olasz «sacro
egoismo» és az olasz sovinizmus hiúsította
meg. Károly király már trónörökös korában,
megkoronáztatása után pedig méginkább,
mélyreható levelezést folytatott a béke érde-
kében XV. Benedek pápával. E levelezés
nagy része ma is megvan, és bizonyára jelen-
tős szerepet játszik majd a boldoggáavatási
processusban.

Mint uralkodó és hadvezér az emberséges-
ség szempontjaira ügyelt leginkább. A had-
seregben megszüntette a középkorból meg-
maradt fegyelmezési módszereket, tisztjeit kö-
telezte a legénységgel való emberséges és
demokratikus bánásmódra. A hadvezetéstől
megkövetelte, hogy tervezésében úgy igyekez-
zék: minél kisebb veszteséggel érje el céljait
és kímélje az emberéletet.

Magyar vonatkozásban, ami a hadsereget
illeti, Károly már 1918 januárjában, tehát
kereken egy évvel budai megkoronáztatása
után kijelentette, hogy a magyar csapatok
rendkívüli teljesítményeinek honorálásaként,
a háború befejezése után a közös véderőn
belül megalakítja a «Magyar Hadsereget».
Mint Lengyel Béla altábornagy írja erről:
«Ezzel a nemzet régi, XVII. századbeli álma
beteljesülés előtt állt, ahogyan ezt még Zrinyi
Miklós és Eszterházy Miklós nádor megál-
modta.»

Károly király volt az első olyan Habsburg
uralkodó, aki kitűnően megtanult magyarul.
Ezt hagyománnyá tette családjában is. Ami-
kor uralkodói kötelezettségei megengedték,
sokat foglalkozott gyerekeivel és Ottó ma-
gyar tanulását személyesen ellenőrizte. Ottó-

nak és Etelka hugának Károly gyakran mon-
dott Petőfi-verseket s a két gyerek betéve
tudta pl. azt, hogy «megy a juhász a száma-
ron, földig ér a lába.» Svájci emigrációjában
még intenzívebben sürgette gyermekei ma-
gyar nyelvleckéit, s Zita királynéra végrede-
letként hagyta, hogy Ottó magyar érettségit
is tegyen. Ennek következménye volt, hogy
Károly gyerekei nemcsak az osztrák, hanem

IV. Károly magyar király
(1916-1922)

a magyar középiskola tananyagát is elvégez-
ték. Ottó tanárai elsősorban pannonhalmi
bencés atyák voltak, s Ottó magyar tanul-
mányait a magyar püspöki kar irányította.
Károly király legidősebb fia így lett az egész
világon a benedekrendi szerzetesek egyik leg-
ragyogóbb tanítványa és büszkesége.

Amikor Károly király megbetegedett, a
gyerek Ottó arra kérte az ott tartózkodó Ká-
rolyi Józsefet, menjen vele apja nyitott ab-
laka alá és beszéljen vele ott magyarul, mert
tudja, hogy a papa boldog, ha látja, illetve
hallja, hogy ő magamagától erőlteti a magyar
beszélést. Károly 1922 március 19-én betege-
dett meg s néhány héten belül megölte a
sziget tavasszal nedves, egészségtelen klímá-
ja. Halálos ágyához odakérte gyerekeit, kü-
lön-külön megáldotta őket. Utolsónak hívta
Ottót, mert, mint mondotta: «Akarom, hogy
lássa, hogyan hal meg egy keresztény ural-
kodó.»

Megmaradunk-e?

Néhány évvel ezelőtt, ha az érdekelt keresztények összejöttek, hogy megvitassák egyházuk állapotát, könnyed biztonság uralkodott köztük. Ilyenforma az orvos biztonsága egy olyan páciens ágya mellett, akinek a betegsége nem komoly úgy a modern orvostudomány számára: tudja, hogy kiállja a krízist. De az orvosok jóslatai néha nem válnak be: megjelenik egy új vírus, és egy közönséges betegség a megmaradás kérdésévé válik. Manapság, ha az érdekelt keresztények összejönnek, sok kétség merül fel közöttük, nyomasztó kérdések hangzanak el diszkrét suttogással, sőt fennhangon is: Megmarad-e az Egyház?

A sajtó pontatlan fecsegése egy kereszténység-utáni korszakról, kereszténység nélküli humanizmusról, vallás nélküli kereszténységről egyáltalán nem javítja a közhangulatot. Mint sötét időkben mindig, jóakarató prédikátorok jelennek meg és arról szónokolnak hallgatóiknak, hogy küzdenünk kell, keményen küzdenünk az Egyház jövőjéért. Pár éve betegségről beszéltünk, amelyet bizonyosan átvészeltünk; most az a kérdés: megmaradunk-e?

Ha az Apostolok Cselekedeteiben halhatatlanná tett bölcs Gamaliel rabbi ma élne, csendesen derülne ezeken az érdekelt keresztényeken, akik merev arccal, savanyú kedéllyel küzdenek a megmaradásért. Megcsóválná a fejét, s újból elmondaná egyszerű bölcsességét: «Nyugalom! Ha a keresztény közösség emberi eredetű, akkor magától szétbomlik, akárhogy is küzdötök a fennmaradásáért. Ha meg Istentől való ez a közösség, akkor megmarad a ti búbanatos vitézkedések nélkül is.»

Megalázó Gamalielre hallgatni több mint 1900 év távolságából. De ő nyilván tudja: megjósolta már egyszer, és a jóslat bevált. Ha egy intézmény olyan abszurd, mint a keresztény Egyház (hiszen a legnagyobb paradoxonon épül, amiről ember valaha is hallott, ti. hogy Isten emberré lett), akkor vagy el kell tűnnie, vagy isteni segítség kell a megmaradásához. Ha megvan az isteni segítség (a megmaradás ténye hatalmas bizonyosság emellett), akkor emberfia sem meg nem mentheti, sem össze nem döntheti.

Az érdekelt keresztényeknek nyugodt hitre és sok alázatra van szükségük. Az Egyház, amely miatt aggodalmaskodnak, nem az övék, hanem Krisztusé. Egyszerűen nem az ő dolguk, hogy döntsenek megmaradásáról. Ezt a kérdést már nagyon régen eligazították a Genezáreti tó partján, meg aznap, amikor a Lélek kiáradt a Tizenkettőre. Isten nem fogja elhagyni népét; és mindig lesz népe. Neki gyönyörűsége az emberrel lenni. És ki akadályozhatná meg Istent, hogy azt tegye, amiben kedve telik?

Az következik ebből, hogy Istennek nincs szüksége a mi segítségünkre Egyházának építésében? Szó sincs róla. A világ jelenlegi rendjében nehezen boldogulna a mi munkánk nélkül.

Ez tökéletes ellentmondásnak hangzik, de gondoljuk meg, hogy a mi Istenünk a meglepetések Istene, s a legjobban paradoxonok-

ban és ellentmondásokban beszélhetünk róla.

Elfogadom: az Egyház megmaradása Isten hűségétől függ. Ő pedig Krisztus személyében olyan szövetséget kötött velünk, amely biztosít erről a hűségről. Istennek most már nincs választása, teljesítenie kell ígérését.

De ehhez a mi segítségünkre van szükségünk. A Jóhír nem terjedhet el hirdetőik nélkül. A szentségeket nem lehet kiszolgáltatni emberek nélkül. Emberszavak, emberkezek nélkül nem ismétlődhetnének meg a történelmen át Krisztus látható és tapintható gesztusai. Ez nem pelagianizmus, csak egyszerű, közönséges igazság. Isten úgy rendezte be a világot, hogy a mi közreműködésünk nélkül hatalmas üdvözítő tetteinek nem lenne látható hatása.

Bizonyos tekintetben igaz, hogy az Egyház megmaradása az emberen áll. Igaz, hogy Isten a mi szolgálatainkat kéri. Ezek nélkül nem lenne népe, amely ismeri, szereti és imádja őt. Ismeretlen istenséggé válnék, valahol nagymessze.

Az is igaz, hogy Őneki nincs szüksége nekikeseredett harcosokra Országá érdekében. Krisztus azt mondta Péternek, tegye el a kardját és ne védelmezze erőszakosan Mesterét. Az Atyának egyéb tervei voltak Jézussal, mint hogy Péter erőlködésével mentse meg.

Az Egyház megmaradása a kegyelem gyümölcse, amely kiszámíthatatlan módon dolgozik sok szívben és meglepő eredményeket hoz létre. Ez már annyiszor megtörtént a történelem folyamán: ugyan mikor leszünk elég éleselméjűek ahhoz, hogy tanuljunk valamit Isten utairól a múltból? Az Egyház megmaradása a barbár korokon és a Római Birodalom összeomlásán, meg a népvándorlás nagy fölfordulásán át nagymértékben azoknak a szerzeteseknek köszönhető, akik egykor megteremtették Monte Cassino erőteljes, rusztikus szépségét, majd szétvitték a Jóhírt egész Európába. Az Egyház megmaradásához a késő középkorban hatalmasan hozzájárultak Domonkos és Ferenc kolduló barátai. Az ő imájuk és tudományuk összetartó erő volt egy új kor hajnalán. Később, a modern kor kezdetén, azok a papok, akik Loyolai Ignációt tanulták a Szentléleknek való engedelmességét, sokat tettek a keresztény közösség ingadozó épületének megszilárdítására. Nem katonai vállalkozásokkal (amikor ilyet kíséreltek meg, sohasem volt sikerük), hanem azzal, hogy felebarátjukat imádságra és jócselekedetekre tanították.

Ezekkel a nagy mozgalmakkal párhuzamosan volt egy másik, nem kevésbé fontos is. Az Egyház annak a nyugodt hitnek és szeretetnek erejében növekedett, amely eltölti a keresztény otthonokat. Sok anya és apa, ha nem is volt olyan híres, mint sok nagy szent, éppen olyan építője volt Isten Országának.

Isten Egyháza nem emberi eszközök következtében marad meg. Gamaliel tudta, hogy az Egyház Isten hűsége miatt marad fenn. Milyen jó 1900 év múlva visszanezni és látni: Isten hűségének bizonyult a történelem folyamán. Ha az Egyház emberi intézmény lenne, már rég vége volna. A keresz-

tények minden emberi erőfeszítése tizenkilenc századon át nem megfelelő magyarázata az Egyház megmaradásának. Ma is, ha egy kívülálló szemügyre veszi nyilvánvaló zavarodottságunkat és elégtelenségünket, könnyen levonja a következtetést: útban vagyunk afelé, hogy letűnjünk a történelem színpadáról. Persze így is lenne, ha nem volna Szentlélek, aki üzemben tartja az egész intézményt, pápát, püspököket, papokat és világiakat, mindenestül. És ugyanaz a Krisztus, aki azt mondta nekünk, hogy haszontalan szolgálóként gondolkodjunk magunkról, szolgálatainkat kéri ehhez a folyamathoz a Lélek gyengéd ösztönzése által.

Emlékeznek Pál apostolra az Úr 50. esztendeje táján? Lett volna mit mondania krízisről és túlélésről. Bizonyosan érezte a pogány világ szétmorzsoló súlyát maga körül, amint ránehezedik a kicsiny, bimbózó közösségekre. Mégsem beszél soha túlélésről. Elméje tele volt a Feltámadott Úr látomásával, szívét rabul ejtette Isten szeretetének az emberi történelemben kibontakozó misztériuma. Csodálatos várakozás hatotta át egész lényét. Tipikus keresztény életstílus.

ÖRSY LASZLÓ SJ

MAGYAR TUDÓS ÜNNEPLÉSE

A Bonnban megjelenő «Raiffeisen-Rundschau» legutóbbi számában (a folyóirat a német szövetkezeti központ hivatalos lapja) olvashattuk a következő sorokat:

«Harmínchat szövetkezeti vezető, tudós és kormányképviselő, a világ legkülönbözőbb országaiból, köszöntötte Dr. Valkó László professzort, aki 1950-től az amerikai Washington állam egyetemén 20 éven keresztül a szövetkezet-elmélet és a nemzetközi szövetkezeti jog tanáraként működött és működik ma is. Mindannyian a világ legkülönbözőbb országaiból csak a legnagyobb dicséret, elismerés és köszönet hangján írnak arról a kimagasló munkáról, amelyet ez a tudós és nagy szövetkezeti szakember az elmúlt két évtizedben kifejtett.»

A német lap elismerő szavait egy többnyelven megjelent emlék-albummal kapcsolatban írja, amely a magyar professzor húsz éves jubileuma alkalmából jelent meg. Az album szerkesztője az amerikai földművelésügyi minisztérium szövetkezet-oktatási főosztályának vezetője.

Az emlékalbum és az idézett német folyóirat is kiemeli, hogy az ünneplé professzor magyar származású, bár nemzetközi munkássága, világszerte tartott előadásai és 23 idegen nyelven megjelent munkái alapján a szövetkezeti mozgalom «világpolgárának» tekinthető. Ugyanakkor azt is kihangsúlyozza a cikk, hogy Valkó László professzor elméleti tanításaiban, különösen a szövetkezeti jog nemzetközi fejlődésével kapcsolatban írt könyveiben mindenkor a tiszta szövetkezeti eszme megalkuvás nélküli méltatója volt, akit most munkássága húsz esztendő jubileuma alkalmából az egész világon meleg ünneplésben részesítettek.

Az emlékalbum címlapját a Londonban élő világhírű magyar fametsző művész, Buday György készítette.

Fehér csecsemők – feketepiaci áron

Angliában eltörölték a magzatelhajtást tiltó paragrafust. Az «angyalgyárrá» alakított klinikák ezentúl tehát a törvény jóváhagyásával — és áldásával — «termelhetnek»: hisz csak egy kis orvosi bavatkozás és a parányi életlángok kialusznak és az egytenyérben elférő emberi testek belekerülnek a szemétdörmbe, — immár futószalagon. Mert hiszen mindez olyan egyszerű!

De talán mégsem! A legújabb újsághírek szerint az angol «angyalgyár-klinikákról sora megszöknek az orvosok és ápolónők. Ha e szó «megszöknek» talán erős is, tény azonban, hogy fölmondanak és elmennek, mert nem bírják sem gyomorral, sem lelkiismerettel azt, ami ott végbemegy. Esküjük és hivatásuk az élet védelmére és nem az élet elpusztítására hatalmazta fel őket.

De nem egyszerű a páciensek számára sem! Dr. Richard Suchewirth weimári magántanár írja a következőket: «Ideggyógyász (neurológus és pszichiáter) vagyok s így a terhesség-megszakítás problémájához nekem is lenne néhány tapasztalat alapján elmondhatom, ... személyesen ismerem több olyan asszonyt, akinek búskomorságra hajló lelki megbetegedése arra a büntudatra vezethető vissza, amely korábbi, — akkor még tiltott magzatelhajtás következményeként jelentkezett nála.» (DZ/Christ und Welt, 1972 márc. 17.) Egy másik újsághír arról számol be, hogy a Német Orvosi Kamara, éppen az orvosok lelkiismeretére hivatkozva határozottan tiltakozik az ún. 218. § tervezett eltörlése ellen.

A fenti kis hírekben a lelkiismeret lázadását kell látnunk a még felelősséget érző emberekben a dekadens liberális szellem elten, mely egyes országokban, elsősorban itt Nyugaton pártédekből és a léha kényelemszeretet, valamint önzés nyomására meg akarja fosztani, vagy máris megfosztotta az államhatalmat természetes jogától, hogy az emberi élet védelmezője és az ellene elkövetett visszaélések megtorlója legyen.

Hogy a magzatelhajtás mily szörnyű elvévelkedése az embernek, hadd világítsa azt meg még egy szempont. Amíg egyes országokban törvényesített angyalgyárak segítségével lehet megszabadulni a «nem kívánt terhéstől», ugyanakkor szerte a világon sok száz és ezer házasságban hiába vágyakoznak a gyermek után. Csak a kis Ausztriában a házasságok 15 százalékában nincs és nem is lehet gyermek, pedig igazán szívesen fogadnák. Egyetlen lehetőség lenne még, az adoptálás. De a legtöbb országban ez úgy meg van nehezítve s oly körülményes, meg hosszadalmas eljárás, hogy a legtöbb házaspárnak vagy elmegy tőle a kedve, vagy a feketepiacon keres és talál magának megoldást.

Mert bizony ez is van ma már: csecsemőket lehet venni a feketepiacon. Hogy gyermekekkel kereskedést üznek, azt régóta tudjuk már s nem Gerhard Hauptmann találta fel először a «Patkányok» c. művében. Ami azonban új, az az eladott csecsemők mind jobban növekvő száma. Az Egyesült Nemzetek jelentése szerint az áruba bocsátott bébi egyes országokban olyan árucikk, mint például a használt autó. Az Európában eladott

csecsemők számát évi 20 ezerre becsülik. Az effajta adás-vétel színhelye főleg Európa déli részén van, elsősorban a Balkán, Olaszország és Spanyolország még fejletlen vidékein. Gazdag asszonyok, akiknek házassága gyermekáldás nélkül maradt (micsoda gúny, a mai világban még gyermekáldásról beszélni!), de presztizsből, vagy családi okokból utódra van szükségük, de azok is, akik csupán szívük vágyát követik, készek egészen komoly összegeket lefizetni, hogy a hön óhajtott gyermekhez hozzájuthassanak; ez összegek legnagyobb részét természetesen a «közvetítők» teszik zsebre.

A francia sajtó nem olyan régen hozta a hírt, hogy a párizsi Páli Szt. Vince kórház környékén egész csecsemő-piac alakult ki. E szociális kórházban, ahol évente kb. 43 ezer gyerek jön a világra, leginkább leányanyák és szegényebb néprétegből való asszonyok szülnék.

Magában Skandináviában is virágzik a fekete «bébi-tözsde», — azzal a különbséggel, hogy ott utólagos és gyorsított adoptálási eljárással törvényesíteni lehet a fekete vásárt. Egy dán asszony legutóbb braziliai árva házból importált gyermekeket hazájába, akik azután mind el is keltek az utolsó szálig.

Az Egyesült Államokban egy feketepiaci bébi kb. 8 ezer dollárba kerül, sőt néha még a duplájába is. De türelmetlen házaspárok így érik el leghamarabb céljukat: gyermekeket vesznek a feketepiacon. Egészen csinos összegek vándorolnak egy-egy ilyen tranzakció során kézről kézre, a végén azonban mindenké jójár s elégedett: az ügyvéd, az orvosok, a leányanya, mert mindnyájan jól kerestek, de az örökbefogadó szülők is, mert sok formalitás nélkül gyermekhez jutottak. Különbözőben várhattak volna két, esetleg öt esztendőig is. A «Wall Street Journal» beszámol esetekről, ahol ügyvédek kapcsolatot teremtettek kórházi szülészorvosokkal s ezek gondoskodtak, hogy a piacon ne csak kereslet legyen csecsemőkben, hanem kínálat is. Egy ügyvéd 1970-ben 55 gyermektelen házaspáron segített ilyen módon és emellett a törvényben előírt honoráriumon kívül még 165 ezer dollárt keresett feketén, és ami a lényeg — adómentesen.

De ízelítőnek talán ennyi is elég. Ami az egészben megdöbbenő, az a kontraszt: egyik oldalon a minden áldozatra kész, minden anyagi áldozatot és fáradságot vállaló készség, hogy kielégítse gyermek utáni sóvárgását, — a másikon a minden áldozatvállalástól való irtózás, menekülés és a csirázó emberi életet kioltó gyilkos emberi önzés. Egyik oldalon számtalan ilyen gyermek után éhség kielégületlenül marad, a másikon állami törvények szentesítik a jogot a parányi életlángok kioltására s dobattják egykedvűen az egytenyérben elférő kis emberi testeket a szemétdörmbe.

Isten tilalomját állított az emberi önzés és kényelemszeretet elé s e természetörvénynt így fogalmazta meg: «Életet ne olt!»

A világ májusban anyáknapiját ünnepli. Kit ünnepel, — és miért?

Cs.Szabó László előadása

Ez év márc. 2-án az IMCA székház földszinti termében (13, av. R. Poincaré) nagyszámú közönség előtt hangzott el kiváló emigrációs írónk Cs. Szabó László konferenciája a nyugati magyar irodalomról. Ritka és rendkívül értékes élményben volt része a jelenlévőknek. Az előadó megjelenítette az Illyés Gyula által öt tagú síphoz hasonlított magyar irodalmat, ahol az alaphangot természetesen az otthoni alkotja s ahhoz hangolódik az erdélyi, dél- és felvidéki irodalom s ötödiknek pedig a külföldi. Ezek egymásra való hatása, kölcsönös kiegészítése vagy pótlása kerültek vizsgálat alá.

Az egyesületek lelkesen ünnepelték a magyar tollnak és egyben a magyar szónak is e kimagasló mesterét. Érdekes anekdoták mindenkit mulattatva beszéltek a külföldi magyar olvasótábor általánosan ismert közömbösségéről. Néhány név és irodalmi alkotás ismertetése egészíthette volna ki tán jobban a különben nagyszerű előadást.

A hozzászólások a külföldön megjelenő újságokra és folyóiratokra korlátozódtak. Mentőakció indítását javasolták többen a külföldi magyar sajtótermékek s kifejezetten a párizsi Irodalmi Újság megmentésére. — Az utána következő társalgás és buffet meleg családias hangulatot teremtettek.

A világ tetején

Bodroghközy Zoltán, Kanadába szakadt s nem régen váratlanul elhunyt magyar író posthumus műve viseli ezt az érdekes címet. A cím maga jelzi, hogy egy érdekes modern írást kap az olvasó kezébe. Műfaját nem egykönnyen lehet meghatározni a legújabbban jelentkező és aggasztó világproblémákkal foglalkozó kötetnek. A szerző maga azt hitte, hogy regényt írt, de talán ennél több ez az írás éppen a tárgyánál fogva. A könyvhöz Eckhardt Tibor írt előszót s ebben többek közt ezeket mondja:

«Birodalmak, világok dőltek össze s amit erőszak és hitszegés elrabolhat, azt tőlünk magyaroktól ez a félszázad mind elvette. De mindaz, ami éltet és vigasztal, amiben megnyugodhatunk, az velünk maradt: hitünk a jó Istenben, hazánk szeretete és családunk megbecsülése. Művelt, keresztény életünk ezen a hármass pilléren nyugodott és nyugszik mindhalálig.»

«Atéltük, fájlaltuk az örök emberi értékek leértékelését — folytatja Eckhardt — otthon és itt az Új Világban: az elanyagiasodást, szellemi értékeink hanyag elvilágiasítását s az azzal járó nyugtalanság és bizonytalanság elterjedését. Ez az írás fátylát gyújt az alkonyatban, belevilágít, úgy lehet, az éjszakába, mely után végzettszerűen virradni fog és jönni fog a rózsaujjú hajnal. Ez volt közös reményünk, mely felé már félvszázaddal ezelőtt törekedtünk.»

A kötet szép nyomdai kivitelben jelent meg és megrendelhető az író özvegyénél 8 kanadai dollárért az alábbi címen:

Mrs. Zoltán Bodroghközy
6010 Cote St. Luc Road Apt 301.
Montreal 253, Qvé
Canada.

Mindszenty József:

A mi dicsőségünk a mindenség Urának szolgálata

Fehérvásárnap, április 9-én sok ezer hívő gyűlt össze a bécsi Stephansdombban, ahol Mindszenty József Magyarország bíboros-prímása 80. születésnapja alkalmával ünnepélyes szentmisét mutatott be. A szentmisén résztvett König kardinális, bécsi érsek és Opilio Rossi pápai nuncius is. König kardinális meleg szavakkal ünnepelte a jubiláns magyar prímást és kiemelte azokat a marandó érdemeket, melyeket Mindszenty bíboros hősi és példaadó helytállásával szerzett az egyetemes egyháznak. *«Mindszenty bíborosban — mondotta König érsek — mi mindnyájan a hitvallót látjuk és a hitvallót tiszteljük, aki egy hosszú és tövisekkel borított életúton hűségesen kitartott hite és Egyháza mellett.»*

Evangelium után Mindszenty prímás előbb magyar, majd német nyelven szólt a hívők-höz. Szentbeszédében arra a már-már feledésbe vesztett keresztény eszményre figyelmeztette hallgatóságát, hogy őrizzék meg egész életükön át a keresztségben kapott első kegyelmeket. A beszédet egész terjedelmében közöljük.

Kedves Hívek!

A föltámadott Üdvözítő körül gyűltünk ma össze. Ma van nyolcadik napja az Ő föltámadásának: a mi megváltásunk csúcspontjának.

A mai vasárnapot Fehérvásárnapnak nevezzük. Honnét vette ez a vasárnap ezt a «fehér» nevet és honnét vették az első keresztények, a felnőt megkeresztelkedők Húsvét éjszakáján fehér ruhájukat?

Jézus sírjától vették a ruhát és pedig Jézus kíséretének a ruháját. Mária Magdolna kereste az Urat a föltámadás ideje után, de nem találta a sírban. Ott körülnézett és látott angyalokat ragyogó fehér ruhában.

Ezt a ruhát viselték a felnőt keresztelkedők. Dehát ők nem angyalok voltak; ők testben élő emberek voltak. Igen, de az Üdvözítő nyilvános működése idején azt mondta a Krisztus-követőkről, hogy ők hasonlóak az angyalokhoz, ők Istennek a fiai és a föltámadás gyermekei. Ezért öltöztette az Egyház a dicsőséges kezdeti kornak a keresztelijeit az angyalok ruhájába.

Sokan voltak Húsvét éjszakáján a keresztelők. Köztük volt egy Szent Ágoston is. 33 éves volt, rétor volt, ma talán egyetemi tanárnak neveznök az ilyet — és keresztelte az a Szent Ambrus, milánói püspök, aki kevéssel azelőtt szintén katekumen, hittanuló volt és így készült a keresztségre.

Ennek az Ágostonnak a múltjában találunk hit és erkölcs dolgában kivetni valókat, de ahogy belépett a keresztség fürdőjébe, attól kezdve az Egyház ragyogó csillaga lett; úgy, mint Szent Ambrus, a keresztelő, mint Szent Jeromos volt, vagy Aranyszájú Szent János.

A keresztség jegyében a nyolcadik napon letették a fehér ruhát, mert nem a ruha te-

König bíboros személyesen kereste fel a magyar prímást március 29-én

szi az embert, sem a keresztényt. De akkor tettek egy hűség-fogadalmat egész életükre.

A mi keresztségünk is nagy esemény. Mi gyermekként vettük fel a keresztséget. Az Egyház akarja, hogy a mi ifjúságunk ne múljunk el pogányságban és azért vezet bennünket a keresztséghez, mint gyermekeket. Itt fontos szerepe van a keresztanyának és fontos kötelességek hárulnak mindig mireánk is.

Készületlenekként mentünk a keresztséghez. Ez hangsúlyozza, hogy a további — értelmünk birtokában zajló életünkben — ezt az első előkészületi hiányt pótoljuk. Ezért redkívül fontos a családi nevelés. Ezért rendkívül fontos az iskolai hitoktatás; nemcsak fakultatív formában, de kötelező formában. Ezért fontos, hogy éljük az intenzív katolikus életet, hogy soha, de soha szegyet ne hozzunk a keresztanyánkra.

Ez a jó lélek bizott bennünk és azt ígerte, hogy mi ellene mondunk az ördögnek, minden cselekedeteinek és minden pompájának.

Vigyázzunk, hogy a Sátánnak mondjunk ellent életünkkel, ne pedig keresztanyánknak!

Kedves Híveim! Mi éljük a mi életünket a kereszténység teljében és ha mindazt egészen végig teljesítjük, amit a mi Urunk Jézus Krisztus és Egyháza tanít, akkor is tudnunk kell, hogy — Jézus szavaival — mi csak haszontalan szolgák vagyunk és Övé minden érdem. Szent Pál is mondta, hogy Isten kegyelméből vagyok, ami és aki vagyok.

Istené egyedül minden érdem és a mi dicsőségünk csak az, hogy szolgálhatunk a mindenség Urának, a mi Teremtőnknek, Megváltónknak és Megszentelőnknek. Amen.

Mindszenty bíboros 80. születésnapja alkalmával számosan keresték fel a világ minden részéről levélben vagy táviratban küldött jókívánataikkal. VI. Pál pápa levelét, melyet az Osservatore Romano is közölt, az apostoli nuncius adta át a jubiléumnak március 29-én. A bíboros testületből a következők üdvözölték a születési évforduló alkalmával: Villot, Seper, Döpfner, Frings, Gilroy, Cody, Höffner, Wojtíla kardinálisok. Az osztrák püspöki kar nevében König bíboros és Rohrer érsek keresték fel a magyar prímást szerencsekívánataikkal.

Nixon elnök, Kreisky kancellár, Zita királynő, Jenkins szenátor, az amerikai bécsi nagykövet táviratilag üdvözölték a bíborost. László István burgenlandi püspök személyesen kereste fel március 28-án a Pázmáneumban Mindszenty bíborost. Magyar lelkipásztoroktól és hívektől az öt világrészről mintegy ezer levél és távirat érkezett a bíboros címére.

Március 29-én a bíboros-prímás csendes szentmisét mutatott be a Pázmáneum kápolnájában. A szentmise alatt a Bécsben élő magyar szerzetesnők énekeltek és nevükben egyik nővértársuk az alábbi kedves szavakkal köszöntötte a jubiléus főpásztort:

**Kegyelmes Atyánk,
Jóságos Főpásztorunk!**

Csak kevesen lehetünk olyan boldogok, hogy bíboros hercegprímás urunkat ma, ez ünnepi évfordulón személyesen köszönthetjük. De lélekben sokan, nagyon sokan egyesülnek velünk... Igen, ma együtt ünnepel minden igazhívó magyar, a rabházában és a szabad földön. Ma együtt köszönjük meg az Urnak, hogy 80 évvel ezelőtt Eminenciádnak az életet, nekünk pedig Eminenciádat ajándékozta! Ma Te Deum-ot éneklünk ezért a kiváltságos kegyelmekkel kitüntetett, nemes, szép életért!

Önfeláldozó, kemény lelkipásztori munkában, többszöri fogságban, évekig tartó kínos börtönben, majd hosszú számkivetésben jut osztályrészül az a «boldogság», amely csak azoknak kiváltsága, akik... üldözést szenvednek az igazságért. Ezért a nagy, de «kegyellen» elhivatottságért legyen hála az örök Szentháromságnak, aki a hivatást adta és Eminenciádnak, hogy ezt vállalta és maradéktalanul betöltötte!

Köszönjük, hogy előttünk járva, példával tanítja, hogyan kell dolgozni, helytállni, meg nem alkudni és engesztelni, — a keresztút szenvedései s a Golgota sötét kínjainak közepe is — hogy húsvéti fényözönben jöhessen a magyar feltámadás!

Ezt a tanítást hisszük s hogy ezt megvalósíthassuk, kegyelemért az Urhoz könyörgünk.

És még egyet kérünk: Tartsa meg bíboros hercegprímás urunkat népünkné még soká az Úr s áldja és jutalmazza meg azért, hogy Érte és értünk áldozattá lett!

Hálás szívünk ez imájával, ragaszkodó szeretetünk minden melegével köszöntjük Eminenciádat születésnapjának 80. évfordulóján és kérjük, áldjon meg minket, hogy méltók

legyünk ahhoz a nyájhoz tartozni, amelynek kegyelmes Urunk és Atyánk a Főpásztor!

*

A bécsi magyar egyházközség és egyesületek március 26-án a Neuwaldegg-i lelkigyakorlatos házban ünnepelték meg Mindszenty bíboros 80. születésnapját. A bíboros este szentmisét mondott s utána a mintegy 200 megjelent magyar nevében Beliczey Miklós és Papp Andor köszöntötték. Beliczey többek közt ezeket mondta:

Főmagasságú Bíboros Hercegprímás Úr!

Az elmúlt 27 évben akárhol volt, akármit cselekedett, bármit mondott, — vagy bárhol, bármely okból bármédig is hallgatott, — az egész nagyvilág figyelt Önre. És ezen feszületen figyelni tudó nagyvilág számára, Ön mindig egy jelentős szimbólum volt. Vagy azt a bizonyos egyházat szimbolizálta, amelyiken Krisztus szavaival élve, a poklok kapui nem vesznek erőt, vagy azt a magyar népet jelképezte, amelyik él éspedig töretlenül él, vagy annak a ritka embernek volt megszemélyesítője, aki mindenkor rendületlenül hisz az emberiségnek egy szebb és jobb erkölcsökön felépülő, boldogabb jövőjében.

Az általam itt említett három fogalom — vallás, haza és erkölcs — bármelyikének szerte a világon, legádázabb ellenfele a kommunizmus. Csak a vak nem látja, csak a süket nem hallja, hogy annak taktikája, ha helyenkint és időnkint olykor itt-ott talán változik is, de az sem eddigi hódításaiból,

sem további ilyen irányú célkitűzéseiből eddig soha semmit még fel nem adott. Azt is megállapíthatjuk, hogy sem a nemzetközi kapitalizmusnak minden eszköze, sem a szabad világ gazdasági tényezőinek minden ereje, sem a demokratikus nagyhatalmaknak összes fegyvere, eddig sehol sem tudott még a kommunizmussal szemben annyi eredményes ellenállást kifejteni, mint tudott általában az istenhívó népek mély vallásossága, vagy mint tudott a róm. kat. egyháznak szívós, aktív vagy passzív rezisztenciája. A római pápa fegyvertelen milliói előtt eddig már többet visszakozott a kommunizmus (láttuk pl. Horvátországban, Lengyelországban és máshol is), mint minden egyéb más hatalom előtt. Azt is elmondhatjuk, hogy az elmúlt majdnem 3 évtized ilyen rezisztenciájának az egész világon, legkimagaslóbb személyisége Főmagasságod volt!

Emlékezetünkben vannak azok a szavak, amelyeket Eminenciád most nemrég Róma földjére léptekor mondott, amikor így szólt: «...eddigi életemnek nyilván legsúlyosabb keresztjét most vettem magamra, amikor a hazámat elhagytam.» Ezt a keresztet többek között mi is mindnyájan ösmerjük és azt annak súlya, illetve ki-ki a saját lelkereje szerint viseljük. Igen! Keresztviselők vagyunk mindnyájan, szerte a világon szétszórva élők, mintegy félmillió hazáját vesztett magyarnak az ilyen értelemben vett «keresztes» serege!

Beszéde további részében hangoztatta, hogy az emigráns magyarság tudja és ismeri feladatát s azt teljesíteni akarja a «nagy kereszt-hordozó» főpap példamutatása alapján.

Mindszenty bíboros áldástosztva vonul a Stephansdom főoltárához

Események és közlemények

BÉCS

Az ideai nagybőjti lelkigyakorlatot Dr. Ikvay László (Fribourg) tartotta. A bentlakó és bejáró résztvevők nagy számában megnyilvánuló érdeklődés még a múlt évi szép eredményeket is fölülmúlta.

«Ha ma az Isten szól hozzátok, ne keményítsétek meg szíveteket», hallottuk a bevezető elmélkedésben. Földi életünk legfőbb célja haladni a tökéletesedés útján az élet-szentség felé. Az ártatlan gyermeki mosolyt visszatükröző lelki tükör tisztasága a legbiztosabb jele annak, hogy helyes úton haladunk a mai kor sok útvesztői közepette, melyeket korunk egyik nagy gondolkodója találozott az «aktívitás eretnekségének» nevezett.

A további elmélkedések az életszentségre való törekvés negatív és pozitív előfeltételeit vázolták fel. Az előbbiekhöz tartozik az örökös küzdelem a pénz, az öncélú érzéki gyönyör és a hatalomra törekvés kísértése ellen. A pozitív előfeltételek között első helyen áll a hit, mely nemcsak világnézetünk alapja, hanem ez adja meg a legfőbb biztonságot a halállal szemben. Ez az erény a reménnyel együtt betölti célját itt a földi életben, csak a szeretet nyúlik át az örökkévalóságba. E szeretetből fakadnak az irgalmasság cselekedetei, melyek legfőbb érdemszerzők az örök üdvösségre. A befejező elmélkedés a keresztyén ember missziós küldetésére és kollektív felelősségére mutatott rá. A lelkigyakorlat résztvevői hálásan köszönik Ikvay atya értékes elmélkedéseit, melyek nem annyira a teológiai érvek erejével, mint inkább személyes élmények nyújtásával nagy visszhangra találtak a résztvevők körében.

A záró szentmisét prédikációval Mindszenty József bíboros, hercegprímás úr mutatta be.

Mise után a hívek felköszöntötték Mindszenty hercegprímás urat 80. születésnapja alkalmából. Az ünnepi szónok Beliczey Miklós volt.

BRÜSSZEL

Február 27-én a Magyar Házban az esti szentmise után P. Salamon László kapucinus atya előadást tartott «Az evangéliumok keletkezése» címmel. A ház nagytermét egészen megtöltötte az érdeklődő közönség. Ezért a brüsszeli magyar lelkész a jövőben havonta fog ún. Biblia-órákat tartani. Ezek keretében először továbbra is az evangéliumokról lesz szó:

Hol, mikor, milyen források alapján, miért, kiknek, kik írták a négy evangéliumot? Tartalmuk valóban Isten szava az emberiséghez? Biztosak lehetünk abban, hogy a bennük olvasható szavak, tanítások elhangzottak, s úgy hangzottak el, ahogy ma olvassuk őket, és a bennük leírt események megtörténtek?

Kit ne érdekelnének ezek a kérdések, aki világosabban akar látni korunk szellemi zűrzavarában, aki gyarapítani szeretné vallási és általános műveltségét, akinek komolyabb kulturális igényei vannak?

A brüsszeli magyarság a március 15-i Nemzeti Ünnepet március 12-én, vasárnap ülte meg a Magyar Házban. Este 6 órakor ünnepélyes nagymise volt a ház kápolnájában,

utána a nagyteremben tartottak ünnepélyt. Ennek keretében a helybeli magyar lelkész mondott ünnepi beszédet, maj gyermekek szavalatai után Andrassy Mária adott elő költeményeket, Kubik Péter játszott zongorán, végül Jeremiás Margit énekelt, akit Kovács Zsuzsa kísért zongorán. A brüsszeli táncsoport magyar táncokkal emelte a nagysikerű ünnepség fényét.

Mind a kápolnát, mind a nagytermet zsúfolásig megtöltötte az ünneplő közönség.

A brüsszeli magyar katolikus lelkészség a nagybőjti lelkigyakorlat megtartására az idén P. Dr. Török Jenő Bécsben működő piarista atyát kérte föl. A lelkigyakorlat a virágvasárnap napján nagymise szentbeszédével kezdődött, s a nagycsütörtöki esti ünnepélyes mise szentbeszédével és két szín alatti szentáldozással végződött. Az öt estén tartott lelkigyakorlatos előadások mindegyikén átlag 70-80-an vettek részt. A nagyhét második felében — nagycsütörtöktől húsvétig — a nagyhéti szertartásokat is megtartották az új liturgikus előírásoknak megfelelően.

Külön dicséret illeti azokat a magyar híveket, akik a nagyhét folyamán minden estéjüket arra áldozták, hogy a lelkigyakorlaton és a szertartásokon résztvegyenek. P. Töröknek pedig köszönet a szép és tartalmas előadásokért!

LEUVEN

1972 március 17-én este emlékeztünk meg Március Idusáról a Magyar Kollégiumban. Az itt lakó diákokon kívül nagyon sok vendég jött a városból és még Brüsszelből is.

Körünkben volt M. Yves de Daruvár Párizsból és előadást tartott «La destruction de l'Autriche-Hongrie et l'avenir de l'Europe centrale» címmel. Az előadást élénk vita követte, majd P. Varga László, Benelux főlelkésze megköszönte az előadónak előadását és általában működését hazánk és népünk érdekében.

P. M. H.

LUGANO

A svájci Ticino kanton magyarsága márc. 19-én emlékezett meg március 15.-ről, Brenganzona-ban, ahol a szentmise után az 1956-os emlékkeresztnél Dr. Ikvay László méltatta az ünnep jelentőségét, majd Dr. Lázár István Wass Albert alkalmi költeményét adta elő, A Himnusz és Szózat elnevelése után a ticinói magyarok még sokáig együtt maradtak meghitt együttesben.

ZÜRICH

A Zürichi Magyar Ifjúsági Klub március 18-án ünnepelte meg a 48-as magyar szabadságharc ünnepét, amely a zürichi népitáncsoport és a cserkészlányok adtak ünnepi műsort és Major-Zala Lajos adott elő verseiből.

MEGHÍVÓ

a pünkösdi (május 20 - 21.) Szt. István Jubileumi Napokra Bambergbe

Szent István születésének ezer éves jubileuma alkalmával a magyarság, különösen a magyar ifjúság, a történelmi Bambergbe zárandokol, hogy hódoljon a szent király emlékének.

AZ ÜNNEPNAPOK PROGRAMJA:

Pünkösdszombat, május 20.

Este 20-kor Szt. István-«Jubileumi Tábortűz». (Rendezik a Kastli Magyar Gimnázium és az Európai Magyar Cserkész Szövetség)

Pünkösdvasárnap, május 21.

Délelőtt 10.30-kor az ifjúság gyülekezése a dómtéren. Utána felvonulás a Michelsberg-i nagytemplomhoz, ahol

11 órakor Mindszenty József bíboros hercegprímás ünnepi szentmisét és szentbeszédet mond.

(Az énekeket és az imákat kis füzetben megkapják a plébániák. Nép- és karének. Szerepel a Kastli Gimnázium énekkara.)

Délután 15-kor ünnepi Szt. István-Akadémia, a Freizeitwerk-Halle-ban. Rendezik az egyetemisták és a Kastli Gimnázium növendékei.

Ünnepi beszédet mond Dr. Közi Horváth József.

(Közreműködnek neves magyar művészek.)

Fontos tudnivalók:

Az egyetemisták, diákok és cserkészek elhelyezéséről és ellátásáról a rendezőség gondoskodik.

A többi vendég részére szállást sürgősen rendeljünk Msgr. Vargha Gábornál, 8571 Michelfeld.

Gépkocsin Bamberg a Würzburg-Nürnberg-i Autobahn vonalon, Bamberg Ausfahrt; vonaton a Nürnberg-Bambergi vasútvonalon közelíthető meg.

A RENDEZŐSÉG

Az élet könyvéből

A KERESZTSÉG SZENTSÉGÉBEN
RÉSZESÜLTEK*Ausztriában:*

Kossuth Kornél, 1972 márc. 2-án, Stade-ban (B. R. D.)

Csorba Zsuzsanna Mónika, 1972 márc. 11-én Bécsben

Nehr Erzsébet, 1972 márc. 26-án, Bécsben

Belgiumban:

Lacsek Ilona Katalin, L. István és Veréb Ilona leánya, 1972 ápr. 15-én, Brüsszelben

Horváth Izabella, H. Pál és Arany-Tóth Zsuzsanna leánya, 1972 ápr. 16-án, Brüsszelben

Franciaországban:

Varga András György, V. András és Surlis Magdolna fia, 1971 ápr. 25-én, Párizsban

Stekovics Péter, St. Antal és Renate-Christa Boekler fia, 1971 máj. 30-án, Párizsban

Márkus Charmet, Jean-Loup Charmet és Szerényi Anikó fia, 1971 jún. 19-én, Párizsban

Tumbas Robert, T. Tibor Tihamér és Szalay Margit fia, 1971 júl. 18-án, Párizsban

Kiss Gabriella Klára, Kiss Andor és Krasznay Gabriella leánya, 1971 aug. 14. Párizsban

Móricz Robert, M. Ernő és Kolenn Katalin fia, 1971 okt. 3-án, Párizsban

Vernay Melinda Rose Alice, V. Alain és Legeza Ilona leánya, 1972 febr. 27-én, Párizsban

Németországban:

Ecseghy János Árpád Tibor, E. János és Pál Irén fia, 1972 ápr. 15-én, Mannheim

Ozeel Aubierge Violaine Nadejda, O. Olivier Bertrand és Pizinger Beatrix leánya, 1970 júl. 3-án, Kölnben

Palkovich Andrea Julianna, Dr. P. Imre és Lónyai Mária leánya, 1970 júl. 11-én, Kölnben

Kristic Róbert, Kr. Zoltán és Tóth Anna leánya, 1970 júl. 26-án, Kölnben

Jung Gabrielle Angelika, (János Tömördi) Jung Ági Rosemarie leánya, 1970 dec. 6., Düsseldorfban

Bakay Márk Tibor Antal, B. Tibor és Thea Dopperen fia, 1971 január 8-án, Kölnben

Gyergyói Gábor, Gy. János és Skolnikovics Anna fia, 1971 febr. 14-én, Niederholtorf

Krabsch Michael Andreas, Kr. Werner Horst és Vera Vajnhart fia, 1971 április 12-én, Düsseldorfban

Tüske Eduard Kamil, T. Kálmán és Diószegi Mária fia, 1971 ápr. 18-án, Kölnben

Tüske Susanna Carmen, T. Kálmán és Diószegi Mária, 1971 ápr. 18-án, Kölnben

Kmeth Alexander Stephan, Km. Sándor és Dunai-Kovács Katalin fia, 1971 jún. 26-án, Kölnben

Schöner Norbert Zoltán, Sch. József és Cevari Márta fia, 1971 június 27-én, Düsseldorfban

Margit Valéria, M. Péter és Alzbeta Petrec leánya, 1971 aug. 14-én, Düsseldorfban

Kalai Ildikó Julianna, K. Jene és Balogh Etelka leánya, 1971 július 19-én, Düsseldorfban

Juhász Péter Pál, J. György és Molnár Mária fia, 1971 aug. 15-én, Wuppertalban

Huszka Attila István, H. István és Berkes Aranka fia, 1971 aug. 22-én, Kölnben

Kubina Attila, K. Mátyás és Tarian Irma fia, 1971 nov. 6-án, Kölnben

Horváth Jeannine Brigitte, H. József és Heidemarie Ute Inge Holtfreter leánya, 1971 nov. 7-én, Düsseldorfban

Fölker Alexander, F. Sándor és Liszt Anna fia, 1971 okt. 17-én, Wuppertalban

Peter Bernadette Mária, P. István és Seter Viktória leánya, 1971 november 21-én, Wuppertalban

Tihanyi Róbert Imre, T. Róbert János és Erdélyi Márta Erzsébet fia, 1971 dec. 19. Düsseldorfban

Zubert Stephanie, Z. Friedrich és Forró Susanne leánya, 1971 dec. 26-án, Kölnben

Gilbers Sándor Alexander, Horst Walter Gilbers és Dr. Nyúl Aranka fia, 1972 jan. 16-án, Düsseldorfban

Szöcs Judit Mária Sz. Mária leánya, 1972 márc. 9-én, Kölnben

Molnár-Sipán Donald István, M-S. István és Kalmár Zsuzsanna fia, 1972 ápr. 2-án Düsseldorfban

HAZASSAGOT KÖTÖTTEK

Ausztriában:

Nagy Sándor és Huszár Elvira, 1972 febr. 29-én, Bécsben

Belgiumban:

Barbier Albert és Putterer Mária, 1972 ápr. 8-án, Brüsszelben

Németországban:

Bánhegyi János és Nagy Elisabeth 1972 márc. 25-én Ludwigsburgban

Orosz Mihály és Makowsky Karin, 1970 máj. 16-án, Dürenben

Bodor Stefan és Schäffer Gizella, 1971 jan. 21-én, Wuppertalban

Szkárosi Béla Ferenc és Borrmann Sigrid, 1971 máj. 1-én, Kölnben

Molnár-Sipán István és Kalmár Susanna, 1971 máj. 30-án, Kölnben

Máthé Gábor és de Brébisson Christelle, 1971 jún. 25-én, Düsseldorfban

Kubina Mátyás és Tarján Irma, 1971 jún. 11-én, Kölnben

Mayer Andrei és Stamska Ursula, 1971 dec. 1-én, Düsseldorfban

Veszprémi László és Keresztes Erzsébet, 1971 dec. 17-én, Bonnban

Grill György és Ady Erzsébet, 1971 dec. 25-én, Kölnben

Krisztity Zoltán és Tóth Anna, 1972 jan 28-án, Kölnben

Gojka Vasilije és Vuko Bratov Verica, 1972 febr. 11-én, Kölnben

Pille Ulrich Joacim és Librez Mária, 1972 márc. 30-án, Kölnben

Karafa Nándor és Redding Sieglinde, 1972 ápr. 2-án, Weppertalban

Franciaországban:

Camus Gerard és Nagy Eszter, 1971 márc. 6. Párizsban

Filo Jean és Stube Ingeborg, 1971 júl. 31-én, Párizsban

Comte Crouy-Chanel Imre és Helene Davout d'Auerstaedt 1971 szept. 25-én, (Eure)

Virág János és Brizard Paula, 1971 dec. 27. (à Nice)

Bouysson Michel és Hunyady Orsolya, 1972 febr. 27-én, Párizsban

Jean-Paul Kiss de Nemeskér és Francoise Kiesgen, 1972 márc. 11-én, Párizsban

AZ ÖRÖK HAZABA TAVOZTAK

Ausztriában:

Rubido-Zichy Ivánné szül. Zichy Erzsébet, 1972 márc. 1-én, Bécsben

Biró Alice szül. Abaffy, 1972 március 2-án, Bécsben

Belgiumban:

Bral Károly, 66 éves, 1972 február 24-én, Gentben

Csillag Erzsébet, 68 éves, 1972 március 9-én, Brüsszelben

Franciaországban:

M. Jablanczy, 1971 dec.

Horváth Imre, 1972 febr. (à Beaumont)

Németországban:

Billnitzer Ernő, 53 éves, Stuttgartban
Tanka Mihály, 66 éves, 1970 febr. 17-én, Kölnben

Donka Veronika, 49 éves, 1971 jan. 23-án, Lohmarban

Adalbert v. Tóth, 73 éves, 1971 febr. 19-én, Kölnben

Radics József, 72 éves, 1971 november 8-án, Kölnben

Jáhn Katalin, 73 éves, 1971 nov. 19-én, Kölnben

Karafa József, 63 éves, 1972 febr. 24-én, Wuppertalban

Berkes Károlyné szül. Csitkovits Mária, 82 éves, 1972 ápr. 14-én, Saarbrückenben

Svájcban:

Mme Boleman Margit, 76 éves, 1972 ápr. 1., Genfben

MEGHIVÓ

A Zürichi Magyar Nőegylet szeretettel várja Önt és kedves családját a május 14-én délután 3 órakor kezdődő «Anyák Napja» ünnepségre.

Jó hangulatról a magyar cserkészek és a magyar ifjúság gondoskodik.

Műsor után tombola és buffet.

Az ünnepség helye a «Guthirt» Kirchgemeindehaus, Guthirtstrasse 7, Zürich.

Zürichi Magyar Nőegylet

A bécsi dóm három magyar festője

Az osztrák-magyar kapcsolatok változatos történetében a művészetek ápolása — évszázadokat átfogó s nem is intézményesített kultúrcsere formájában — jelentette az érintkezés egyik legfontosabb vonalát. Tény, hogy magyar részről csupán a Mohácsig terjedő kor 64 különféle hazai művészt adott Ausztriának s ezek működésének egyik legfőbb időszaka a 15. századra esett. Néhányan — a későbbiek közül is — résztvettek az osztrák középkori építőművészet nagyszerű alkotásának a Szt. István-dómnak építésénél és díszítésénél is. A következőkben három magyarországi festőművészt mutatunk be, akiknek Béccsel s a dómmal is kapcsolatos munkáiról többé-kevésbé részletesen szólnak a fennmaradt írásos feljegyzések.

Közülük a legnevesebb *Kassai Jakab*, magyar szobrász és festő, aki 1400 körül született Kassán. Életéről keveset tudunk; ifjúságát szülővárosában töltötte s valószínűleg mesterré avatása után indult el a 15. század első negyedében vándorútjára, amely Ausztriába vezetett. Külföldi működése nemcsak a magyar művészettörténet szempontjából jelentős, hiszen hazai iskola neveltje, művészetének gyökereit magyar hagyományok éltették, újfelfogású iránya pedig a magyar szobrászat alakítására is hatott és a kassai fafaragó iskola művészi örökségének letéteményeseként magyar művész maradt külföldön is. De, ezeken túlmenően, már a 15. sz. közepén a német fafaragás és szobrászat egyik legnagyobb mestere, aki az észak-európai plasztikai stílus kifejlesztésében is fontos szerepet kapott, így értékei osztrákok és németek fölé emelik.

Neve 1429 febr. 15-én szerepel először Bécs írott forrásaiban, amelyek szerint *Kassai Jakab* festő, tanúként jelent meg a város tanácsa előtt. Az osztrák írásmód (Jacob der Kaschauer) és maga a helymeghatározó név is kétségtelenné teszik származását. Egyes osztrák műtörténészek szerint a bécsi dóm-műhelyben kőfaragással kezdhetette meg munkásságát, aminek ellentmond az, hogy a többi írott források is festőként szerepeltetik. Festett üvegablakok készítésével bízták meg egy bécsi szerzetes templom részére s mivel a megrendelő főúri család több vidéki város-templom középkori üvegablakainak költségeit is fedezte, Kassainak föltehetően másutt is lehetnek színes ablakai.

Fontos adat szerint a magyar művész a bécsi Szt. István-dóm részére szintén készített festett üvegablakokat. 1449-ből származó tudósítás szerint a bécsi szt. Mihály-templom egyik oltárának is ő a mestere; a feljegyzés képtáblás díszítésre utal, ami szárnyasoltárra vall. A kevés változással ma is álló templom e művészi oltára — sajnos — képeivel együtt elkallódott.

Fennmaradt hiteles műve a frisingi püspök, Nicodemus della Scala katedrális sz-

mára állított főoltár nagyszerű szobordíszé 1443-ból, amelynek darabjai ma a müncheni és stuttgarti múzeumban vannak. A főoltár kettős oldalszárnyait képek díszítették, amelyek vagy megsemmisültek vagy lappanganak valahol. Kassai Jakab festő és szobrász volt, de pajzsokat és zászlókat is készített, ami arra mutat, hogy kiterjedt műhely élén állott, amelyből a korabeli Bécs sok művészi alkotása kerülhetett ki, feltehetően a dóm számára is. Stílustörténeti kutatás valószínűsíti két műve szerzőségét: egyik a frisingi oltárnál korábbi hundsheimi Madonna és a későbbi, bécsújhelyi címerfalnak III. Frigyes császárt mutató figurája. Egy bécsi magángyűjtemény két női szent mellszobra szintén Kassaival vagy bécsi műhelyével hozható kapcsolatba. A klosterneuburgi prépostság gyűjteményében őrzik az V. Albert osztrák herceg adományából készült oltár 24 képtábláját, amelyeket — osztrák feltételezés szerint — szintén Jakab mester festhetett. Hatásáról egyébként ma is meglévő osztrák és bajor művek tanúskodnak. Jakab mester jólkereső művész volt, bécsi városi tanácsos lett és írásait saját címeres pecsétjével látta el. A Widmerton-városnegyed polgárai hadnagynak választották meg és ő vezette a kerüllet fegyverforgató férfait a városkapukhoz, amikor V. László király halála után zavargásoktól lehetett tartani. Valószínűleg 1463 őszén halt meg.

Kassait követően kétszáz év múlva, már a barokkművészet elterjedtsége idején tűnik fel Bécsben az ugyancsak kassai eredetű *iff. Spillenberger János*. Német bevándorlók le származottjaként 1628-ban, művészcsaládból született. Felsőmagyarországi ősei között bánya-felmérő, ev. lelkész és neves orvos szerepelt (Bethlen Gábor erdélyi fejedelem udvarában). Erdemeik jutalmául II. Mátyás királytól magyar nemességet nyertek; a kitüntetést a későbbi uralkodók is megerősítették és kiegészítették 1670-ben a birodalmi nemesi címmel. A magyar nemesi címet — nobilis Hungarus — a birodalmival együtt a művész büszkén viselte és képein-rajzain neve után szívesen is alkalmazta azt, «Joann Spillenberger Cassoviensis Nob. Ungarus» vagy «Jo: Spillenberger, Hung. et Imp. Nob.» formájában. A család magyar nemesi címerében oroszlánt látni, amelynek nyaka köré koronázott kígyó tekeredik. A művész ezt a címet az Apostolok pünkösdi prédikációja c. képén örököltette meg.

Atyja, János, Bethlen Gábor gyulafehérvári palotáját díszíti reneszánsz falfestményeivel; ugyancsak a fejedelem megbízásából Kassán is dolgozik és amikor 1652-ben meghal, a kassai Forgách-utcai családi házáat hagyja egyetlen életbenmaradt, külföldön járó fiára. Ez, atyja mellett kedvelte meg a festőművészetet és humanisztikus iskolái után Münchenbe, majd Velencébe vándorolt. Itt nyerte nagynevű mestereitől benyomásait, majd ezek kiegészítésére egyéb városokba ment. Stílusérzéke és tervezőkészsége, a színeknek életvidám összetétele, a fény-árnyék

találó alkalmazása és egész művészczyénisége itáliai éveiben fejlődik ki. Münchenbe visszatérve, udvari megbízásra — a győzelmes szentgotthárdi csata emlékére — I. Lipót császár portréját festi meg. Rajzokat készít freskók számára, arcképeket fest, néhány templomot oltárképekkel díszít, majd változatos délnémetországi tevékenység után családjával véglegesen Bécsben telepszik le, 1670-ben.

Bécsi művészi sikereit már előre biztosította a szt. István-dóm északi oldalkórusának oltára számára festett Mária mennybevittele c. képével. 1672-ben készült el vele; ezer aranyat és egy régi, befejezetlen Mária-képet kapott érte jutalmul. A képen, amelyről a legtöbb szakmunka megemlékezik, a magyar művész Máriát angyalokkal emelteti az égbe, isteni Fia elé; szerkezetileg újat alkot, a szemlélőnek lelki élményt nyújt Jézus és Mária átszellemült alakjaiban, Pál apostolnak csodálkozást és veszteséget érzéklő mozdulataiban és az üres sírt nézők meglepetésében. Ezzel a képpel jutott el Spillenberger művészi fejlődése tetőfokára.

A művészi oltárképet 1838-ban javították, 1856-ban még a helyén volt, de 1862-ben a dóm regótízálása során eltávolították és öszszegöngyölve egy faladában a templompadlásra helyezték, ahol feledésbe ment. 1931-ben megtisztították és most megújítva, a bécsi egyházmegye Kirchberg am Wechsel-plébániájához tartozó Szt. Wolfgang-templom oltárát díszíti. Méretei elég nagyok: hossza 720 cm, szélessége 420 cm. A kép baloldalon alul a művész kézjegye: «Jo: Spillenberger, Hung. et Imp. Nob. fc: Ao 1672». Ennek az oltárképnek felső, tőle független, kiegészítő folytatása, amelyet a művész nem is látott el kézjegyével és dátummal, a mennyei Atyát és a Szentlelket ábrázoló alkotás. Mérete: 235 x 187 cm. A fény és homály ellentétét jól érzékeltető képen angyalokkal körülvett felhőgomolyagon az Atya alakja jelenik meg s vele szemben a fényforrást jelző galamb szálló képe, a Szentlélek szimbóluma látható. A restaurálás alatt álló festmény a bécsi egyházmegyei múzeumban nyert elhelyezést.

A művész ötgyermekes családjának életét, mint annyi másét, megzavarta és iszonyattal töltötte el az akkortájt megfékezhetetlen pestis, a fekete halál közeledő réme. 1679 augusztusában egy pozsonyi menekült hurcolta be a Bécs-lipótvárosi gettóba a járványt, amely csakhamar nagy számban szedte áldozatait. Spillenberger is, családját felesége augsburgi rokonainál akarva biztonságba helyezni, a menekülőkhöz csatlakozott. Azonban a passai határ közelében, egy felsőausztriai kórház elkülönítőjében, előbb felesége, majd ő maga is a pestis áldozata lett. Feljegyzések szerint gyermekeik életben maradtak és egy közülük, festőként Rómában halt meg.

A bécsi dóm díszítéséhez hozzájárult egy harmadik tehetséges művésznünk is, *Schmidt Antal*, akinek keresztnévét német lexikonok és fennmaradt gyér jegyzetek is magyarosan

írják és csak zárójelben hozzák a keresztény német-megfelelőjét. A 18. sz. elején Körömbányán született festőt tanulmányi kapcsolatok fűzték Bécshez. Itt, 1742-ben tett kijelentése szerint 11 évig «praktizált» a bécsi akadémián és az ekkor bontakozó tehetsége hívta föl személyére a megbízók figyelmét. Schmidt Antalt az 1716-ban bécsi érsekké lett, volt váci püspök, gr. Kollonich Zsigmond már mint akadémiai festőt ismerhette meg; erre vezethető vissza a művész egyik előkelő megbízása is. Az említett 1742. évben szerződést köt a dómplébánia házikápolnája oltárképének elkészítésére. A munkát két hónap alatt «varratlan» vászonra festve fejezi be és 150 aranyat kap érte. A Mária és szt. József eljegyzését ábrázoló színpompás barokk alkotást és oltárt 1742 novemberében áldotta meg a főpásztor és ezzel a szentélyt a bécsiek kedvelt esküvői kápolnájává (Nobeltrauungskapelle) tette.

A művész fennmaradt alkotásai között — hazai vélemény szerint — portrék is vannak. Ez igazolni látszik azt az osztrák feltételezést, hogy a bécsi dóm északi mellékhajójában a sarokbaldachin oltárát Schmidt Antal egyik festménye díszíti. 1948 óta áll ezen az oltáron az a széleskörű tiszteletnek örvendett Jézus Szíve-kép, amely az 1720-30 közötti évekből származik és az Alacoque szt. Margitnak († 1690) tett kinyilatkoztatások hatására festett legkorábbi ilyen ábrázolások körébe tartozik. A Megváltó rövidszakállas arcképén a fej a háttér fényugarában enyhén jobbrahajlik s két sebhelyes kezével feltárt ruhájából a lángsugaras Szív tűnik elő, a megváltói szeretet jelképe. — A festményen nincsen névjel, de a barokk stílusú kép egész karaktere egyezik a Mária eljegyzése ábrázolásával. Nemcsak az erős rajzbeli egyöntetűség s a színek és árnyalataik azonosága a feltűnő, de a kompozíció frissessége és közvetlen mondanivalója is Schmidt ecsetjére vall: jogos tehát a feltételezés, hogy ez az oltárkép is a magyar festő munkája.

Hazai működéséről csak annyit, hogy a hazánkban élő és Egerben elhunyt osztrák származású Kracker J. Lukács társaként a besztercebányai plébániatemplom szép mennyezetképeit festette 1761 után, az egri minoriták házikronikája szerint pedig 1769-ben a rend ottani templomának kifestésére vállalkozott. Ezek után résztvett a gr. Migazzi Kristóf, előbb váci kispök, majd bécsi érsek kormányzása idején, 1777-ben befejezett váci székesegyház freskódíszítésében is.

A három hazai művész alkotásai különféle módon kapcsolódtak a bécsi szt. István-dóm történetébe. A mi kötelességünk, hogy számontartva és megbecsülve őket, ragaszkodásunkat a magyar szellem emlékeihez, külföldön élve se engedjük elhomályosulni.

CSER - PALKOVICS ISTVÁN

A Szent István Zarándokház

— «a magyar önértzet és becsület ügye»

Szent István születése és a magyar kereszténység ezeréves jubileumára elkészült Rómában a Szent István Zarándokház. Fáy Erzsébet nagy áldozatkészséggel felépítette az épület két szárnyát, sok más jötevő erkölcsi és anyagi támogatása biztatást adott, hogy a telek megvásárlására, az épület harmadik szárnyának megépítésére és a teljes ház felszerelésére szükséges összegeket is elő tudjuk teremteni. Így láttunk neki, nagy optimizmussal, hogy a Szent István által alapított zarándokházat, mely egykor a Szent Péter bazilika tövében, a mai sekrestye helyén állt és 1776-ban lebontásra került, születésének ezeréves évfordulójára újjáépítsük.

Mi a Zarándokház célja, rendeltetése?

1) A Zarándokház magyar támaszpont, befogadó és eligazító központ akar lenni minden magyar számára, aki Rómába jön. Segíteni akar a legkülönbözőbb helyzetekben: nyelvi nehézségekben, a pápai kihallgatások elkészítésében, az Örök Város vallási és kulturális értékeinek megtekintésében. A Zarándokház hivatása, hogy a magyarok római tartózkodását szellemi és lelki élménnyé tegye.

2) A Ház magyar kulturális központ akar lenni. Könyvtárban összegyűjti az emigráció szellemi alkotásait, kiadványait, hogy azokat az utókor számára megőrizze. A Ház levéltárában kapnak helyet az emigráció legfontosabb dokumentumai, hogy feledésbe ne menjen annak a sok alkotásnak emléke, melyre a magyar név becsületét külföldön öregbítette.

3) Tanulmányi háza lesz a speciális kiképzésre az emigrációból Rómába érkező fiatal papoknak és lekipásztori központja az olaszországi magyar kolóniának és a 25 éve ki nem fogyó menekült táboroknak.

4) A Zarándokház, végül, a magyar önértzet és becsület ügye is: Szent István korában az elsők között voltunk, akiknek zarándokházuk, nemzeti templomuk, otthonuk volt az

Örök Városban. Ezer év után idegenbe kellett mennünk, ha keresztény tradícióink szerint akartunk ünnepelni.

Szent István jubileumának és a római zarándokház felépítésének időbeli egybeesése alkalmas arra, hogy elgondolkoztasson. Az utóbbi évtizedekben csak rombolták a szent-istváni keresztény alapokat, intézményeit csorbították, szellemét elnyomni, száműzni igyekeztek. Ha Szent István alakja, életműve, keresztény világnézete még eszménykép számunkra, jubileuma alkalmából mit tehetnénk mást, minthogy elveit felszítjuk, elmélyítjük saját életünkben és előmozdítjuk ezeknek megvalósulását is.

S ha Szent István az akkori körülményekhez mérten csodálatos messzelátással fontosnak tartotta, hogy népét Rómához, a kereszténység központjához kapcsolja és ennek érdekében zarándokházat létesített az Örök Városban, hogyan hagyhatná közömbösen az ő eszméihez ragaszkodó magyarságot alkotásainak felújítása? Túlzott optimizmus, hogy Szent István jubileumi évében kifejezzük azt a reménységet, hogy a külföldön élő több, mint egy millió magyar közül akad majd 15-20 %, aki megértéssel és áldozatkészséggel siet a Szent István Alapítvány segítségére, hogy a Zarándokházat terhelő több, mint 150 ezer dolláros adósságot letörleszthesse?

Legyen segítségünkre, hogy ez a reménység valósággá lehessen! Szent István nevében jövünk, az ő művére kérünk, nem kevesektől sokat, hanem sokaktól keveset, hogy így egybe forrva, minél többen mondhassák a római Szent István Házat sajátjuknak!

A Szent István Alapítvány nevében köszönöm eddigi segítségüket és kérem további támogatásukat.

A Szent István Alapítvány Elnöksége

Msgr. Dr. MAGYARY GYULA

Protonotárius-kanonok
pápai prelátus, e. h.

Az adományok befizethetők:

Austriában: postai befizetőlap, Scheckkonto Nr. 9.244 «Bankhaus Schelhammer u. Schattera. Wien» (Subkonto Nr. 14.400 Caritas Internationalis — Sankt Stephan Pilgerheim, Rom).

Németországban: postai befizetőlap, Konto Nr. 2787 86 «St. Stephans-Verband E. V. in 6 Frankfurt 1».

Olaszországban: Banco di Roma, Agenzia Nr. 4, Konto N. 13021 «Casa Santo Stefano, Roma» vagy pedig postai befizetőlapon Nr. 1/27705 «Fondazione S. Setefano d'Ungheria, Roma».

Svájcban: postai befizetőlap, Postscheckrechnung 17-7667 in Fribourg: «Szent István Alapítvány, Róma».

Más európai országokban: a magyar lelkészknél.

Tengerentúli országokból: az adományokat csekken vagy Money Order útján közvetlenül a Zarándokház címére; vagy: Banco di Roma, Agenzia Nr. 4, Konto N. 13021 «Casa Santo Stefano, Roma» bankátutalással sziveskedjenek küldeni.

Néhány országban az adományok az adóból is levonhatók. Kérésére bizonylatot küldünk. — Lehet «Emlékszobát» is alapítani a család nevére, — in memoriam — egy megholt kedves rokon emlékére. — A máriatisztelők hozzájárulhatnak «Magyarok Nagyszönya» oltárunk felállításához.

Jötevőink nevét az Aranykönyvben vagy emléktáblán is megőrökítjük.

«Holdvilágos éjszakán, miről álmodik a lány?»

*Hogy jön egy királyfi tán
Hófehér paripán.*

*Ez az álom oly mesés,
Amde jön az ébredés.
A királyfi oly kevés
És, hogy jön, tévedés.*

A 40-es évek elejének e nagy slágere Kárády Katalin füstös hangján, fülbemászó melódiával a 20 év körüli lányok elképzeléseit az életről tükrözta vissza. Amíg nagy páncélos csatákban és bombatámadások által a modern hadviselés első lépéseit tette a totális háború felé, szentimentális vágyak álcsmképeiről szolt a dal. De mintha nem is lenne olyan torz ez a tükörkép a harminc év előtti teagenerek elképzeléseiről.

Mert mi a helyzet ma? A közvéleménykutató intézetek a computerek segítségével meglehetősen pontos adatokkal tájékoztatnak a mai lányok nézetéről jövőjüket illetőleg. Mit várnak ők az élettől? A bremai Getas intézet kutatásai szerint a mai fiatal női nemzedék a következő igényeket támasztja az ételle szemben. Első helyen 93 %-kal az egészség szerepel. Ezt követi a jó családi élet (89 %), attraktív külső megjelenés (87 %), anyai hivatás betöltése (83 %), szabadidő (82 %), baráti kör (81 %). A sexuális élet (75 %), műveltség (74 %), háztartás (73 %), anyagi függetlenség (72 %) meglehetősen egy szinten szerepel. A hivatás (66 %), evés-ívás (64 %), divatos öltözködés (60 %), megkötöttség nélküli személyes szabadság (58 %), ugyanúgy még a többségnek vágya, mint a modern technikával való lépéstartás (56 %), meg új feladatok, új életcélok keresése (55 %). A sport-játék (50 %), politika (43 %) már nem érdekli őket annyira. Amint látjuk, az egészségtől a politikáig széles skálája a mai lányok vágyainak, álmainak. És a vallás? 14 %-kal az utolsó helyen szerepel a kívánságok lajstromán.

A pszichológusok, hírmagyarázók normálnak nevezik a lányok kívánságait. Azzal érvelnek, hogy a fontossági sorrend többé-kevésbé megfelel annak, amit az idősebbek is fontosnak, vagy mellékesnek tartanak. Ezek szerint a két generáció közötti szakadék messze sem olyan mély, mint azt sokan gondolják. Ellenkezőleg, a fiatalok azt az életstílust veszik fel, amit a szülők példaképpül eléjük állítanak: úgy akarnak élni, ahogyan szüleiktől látják. Ha ez csakugyan így van, akkor mi idősebbek vagyunk felelősek a 20 évesek vágyaiért. Így a vallás iránti érdeklődés — mondhatni — teljes hiányáért is. És akkor jogosan feltehető a kérdés, hogyan lehetséges az, hogy egy még kereszténvnek mondott országban is a hit, mint életet formáló tényező ennyire háttérbe szorul.

Világunkban, ahol a vallási érdeklődés 14 %-a mellett az érvényesülési vágy jóval 50 % fölött van, s ahol a lányoknak ugyanúgy helyt kell állniuk mint a fiúknak, nem csodálatos az sem, hogy bűncselekmények elkövetésében sem maradnak vissza. Az elmúlt év folyamán több mint féltucat asszony kapta meg a «Banklady» kétes értékű címét. Azelőtt bankrablás, gyilkolás, zsarolás a brutális férfiak privilégiuma volt. Kriminológusok

egybehangzó véleménye szerint új távlatok előtt állunk e tekintetben. Az egyenjogúság elve itt is érvényesülni fog. A közvéleménykutató intézetek kérdőívein nem szerepel ugyan bankrablás meg gyilkosság; de nem rejtőzhetik-e egyes megkérdezetteknek új feladatok, új célok keresése» mögött e súlyos eltévelyedésekre való hajlam?

Az egykori francia államelnök, René Coty egyszer barátjával sétált és egy ölelkező fiatal párt pillantott meg. «Nincs szebb, mint egy ilyen fiatal szerelmes pár» — szolt a barát. «De — felelte az elnök barátságosan — egy megöregedett pár.» — A jó családi élet a mai lányok szemében második helyen áll; eszerint elképzelhető, hogy majd sok «megöregedett pár» fogja egykor utainkat keresztezni, — de vallási érdeklődés nélkül? De mi, ha nem a vallás, a hit adja az erőt a jobban-rosszban való kitartáshoz s ezzel a boldog családi élethez?

A hit, a vallás nem a női nem privilégiuma. Ha viszont az érdeklődésnek olyan kevés hely jut, ha a mai lányok a vallást oly nagy mértékben száműzik életükből, ahogy ezt a statisztika mutatja, ez valószínűleg onnan származik, hogy gondosan, kritikusan vizsgálták a felnőttek vallási — vallásos — életét: s nem látják meg benne, ami életre szóló, megszeretni való, utánzásra méltó lenne. A felelősség rajtunk, «öregnek» vállán van, de nem szabad, hogy rajta csak nyugodjon!

'SENNYEV TAMÁS

PARIZS

Március 15-én este, a magyar «Bergerie» vendéglőben, társas vacsora keretében tartotta az MHBK párizsi csoportja ünnepélyét. M. Máthé Jenő, csoportvezető köszöntötte franciául és magyarul a bajtársakat és a jelenlévőket. Nagy meggyőző erővel beszélt a magyar lélek szabadságszeretetről, áldozatairól és a külföldön élők feladatairól.

Március 17-én este a Magyar Kath. Misszió otthonában volt Mme. Archawski, Döményi Irén immár harmadik koncertje a «Magyar Népballadák» címmel. Ragyogó siker kísérte, mint minden alkalommal. Ajándékcsokrokkal, jókívánatokkal ünnepelték úgy Madame Archawski-t és Mademe Olivier-t a művészi előadásért, mint Monsieur Archawski-t tartalmas és a magyar értékek szeretetéről áthatott konferenciáért. A sorozat majd később folytatódik; egyelőre ez volt az utolsó előadás.

Ugyancsak a Misszió otthonában zajlott le szombaton, március 18-án este a párizsi magyarok márciusi ünnepélye. A cserkészek számai vezették be. Majd az ünnep szónoka, Halász Péter, Angliában élő nagynevű honfitársunk adta elő két részben remek konferenciáját. Előadásmódja maga a közvetlenség. Március 15.-e legyen a szabad magyar sajtó ünnepe. Ez a kezdeményezés meleg fogadtatásra talált a népes közönség körében. Viharos tapsal, hosszasan ünnepelték a kiváló előadót.

RUZSIK VILMOS

Az erdélyi magyar katolikusok gyásza

Szomorú szívvel vettük a hírt, hogy *Venczel József*, a kolozsvári Bolyai egyetem nyugalmazott tanára, amelynek egyik megszervezője volt, 58 éves korában március 16-án Kolozsváron elhunyt. Márton Áron gyulafehérvári püspök temette, akinek jobbkeze volt.

Venczel József Csikszeredán született. Már diák korában feltűnt tehetségével és jellemességével. Csikszeredai gimnazista korában elnyerte a magyar irodalmi pályázat Helikon díját. Majd Kolozsvárra kerül, ahol jogot tanul. Itt ismerkedik meg Márton Áron, akkori egyetemi lelkésszel, a későbbi gyulafehérvári püspökkel, akinek bizalmas munkatársa lesz. Együtt szervezik meg a felvidéki magyar katolikus főiskolások Prohászka Körét mintájára, amelvekkel szoros kapcsolatot tartanak fenn, a Majláth-Köröket.

Számos erdélyi magyar lap, Erdélyi Tudósító, Erdélyi Iskola, Erdélyi Fiatalok, Pásztorú, a felvidéki Prohászka mozgalom Új Élet folyóiratának stb. munkatársa. Egyetemi tanulmányainak elvégzése után közgazdasági, szociológiai, szövetkezeti, néprajzi kérdésekkel foglalkozik. Átveszi a Hitel c. folyóirat szerkesztését és az Erdélyi Gazdasági Egyesület statisztikusa. Számos napilap munkatársa, könyvek sorozatát rendezi sajtó alá.

Erdély visszacsatolása után országgyűlési képviselő. 1939-ben jelenik meg első munkája «Csikszék leírása» címmel, majd könyvet ír a romániai földreformról. A háború után, amikor újra román uralom alá kerül, fáradhatatlan lelkesedéssel lát hozzá a kolozsvári Bolyai egyetem megszervezéséhez, amelyet azután a románok megszüntetnek, illetve Babes-Bolyai egyetemre szerveznek át, ahol a magyar diákok már csak megtűrték.

Börtönbe kerül. Tíz évi raboskodás után kottamással keresi kenyerét, majd tudományos kutatóként működik, az Erdélyi Magyar Irodalmi Lexikon adatgyűjtését végzi, mikor elragadja a halál.

IKVAY LÁSZLÓ

ROUBAIX

Március 19-én délután a szentmisével kezdődött az észak-franciaországi magyarok szabadság-ünnepélye. A fáradhatatlan szervező M. Tóth József volt, aki közel 25 éve tölti be ezt az áldozatos szerepet. Az ő szívhezszóló szavai, valamint az ünnepi szónok, M. Mazurka Béla adatokban bővelkedő visszaemlékezése az 1849-et követő állapotokra, adták meg az ünnepelés igazi tartalmát és hangulatát. Ezt csak kiegészítették M. Bata József szavatai. Érdekes jelensége a napnak, hogy egy magyar kisleány francia fordításban olvasta fel a magyar himnuszot, de az ünnep azért szívvel-lellekkel a magyar élni-akarás szimbólumává lett.

R. V.

Az Életünkben megjelent írásokért minden tekintetben azok szerzői felelősek.

Lapzárta a hónap 15-én, hirdetések pedig csak a hónap 12-ig fogadunk el!

Emlékezzünk

1612 május 3-án hunyt el Németújvárott Beythe István protestáns szuperintendens. Németújvárott v. Baranya vármegye Kő nevű helységében született 1532-ben. Németújvárott 1574-82 között följegyezte az ott ismeretes növények magyar neveit s a latin neveikkel együtt «Stirpium nomenclator Pannonicus» címen kiadta Németújváron, 1583-ban. Ezt a majdnem 300 növényt magába foglaló nomenclator úgy tekinthetjük, mint a magyar flóra első próbáját.

1852 május 3-án született Szegeden Kálmány Lajos pap és író. Biztonsággal járkel a néplélek bonyolult tárnáiban s azonnal rálel a nemes ércek erecskéire. Munkáját a nagy árvíz szakította félbe, mely romba döntötte Szegedet. Gondviselés küldötte Kálmányt, hogy az utolsó pillanatban örökítse meg az Ős-Szeged lelkét, a ma-

gyar Kalevala még meglelhető nyomait. «Egyik jegyzetében megemlíti, hogy a magyar népköltésárban aránytalanul kevesebb az átkot tartalmazó adat az áldónál, a hűtlennek rosszat nem kívánóval» — e statisztika — élénk fényt vet népünk lelkére». (Idézet Féja Géza: Nagy vállalkozások kora című munkájából.)

1897 május 9-én, 75 évvel ezelőtt volt az első nyilvános labdarugó mérkőzés Budapesten. Nagy fejlődést észlelhetünk ebben az időben.

1717 május 13-án született Mária Terézia királynő. Itt érdemes megemlíteni azt, hogy tavaly volt 200 éve annak, hogy Mária Terézia fáradhatatlan közbenjárására visszahozták Magyarországra a Szent Jobb ereklyét Raguzából.

Különösen izzó módon nyilatkozott meg a

nemzeti érzés fellángolása 1860 augusztus 20-án, a Bach korszak után történt első körmeneten, és 1945 augusztus 19-én, amikor Kovach amerikai ezredes visszahozta a Szent Jobb ereklyét Budapestre.

1457 május 14-én fejezték le a 24 éves Hunyadi Lászlót, a nagy Hunyadi János idősebb fiát, Mátyás király bátyját.

1827 május 27-én született Vajda János, meghalt 1897 január 17-én Budapesten.

«Sokáig várta szegény a Halált,
Pedig magyarul s nagyon szépen hívta
S vén haláláig hiányzott neki
Dárius kincse: azaz száz forintja.

— — —
Óh, vén por-ember, boldog néhai,
Fáradt-irigyen, búsan megidézünk
S megejt bennünket a magyar remény,
Ha szikkadt, porladt koponyádra
nézünk.»

(Ady: Néhai Vajda János.)

HIRDETÉSEK

MAGYAR KÖNYVET, HANGLEMEZT
VÁSÁROLJON AZ OLIMPIA VÁROS-
BÓL, MÜNCHENBŐL!

Most jelent meg az emigráció egyik leg-
szébb könyve!

Mécs László: «Aranygyapjú» verseskötete.

A költő természetének legjavát tartalmazza,
390 oldal, gazdagon illusztrált DM 25.—

Ismét megjelent a népszerű

Gál Gy. S.: Operák könyve —

Operakalauz, 800 oldal 24.—

Badiny Jós: Káldeától Ister-Gamig I.

A sumir őstörténet (újdonság!) 25.—

Magyar történelmi Kronológia,

Az őstörténettől 1966-ig 12.—

Timár-Siptár: Német sz. kezdő
és haladó 12.—

Szépirodalmi, zenei, művészeti, szóra-
koztató, nyelvkönyvekben, szótárak-
ban gazdag választék.

Kérje díjtalan katalógusainkat!

Sándor Katko

Musica Hungarica, 8 München 13.

Agnesstr. 45.

Tel. 180-911

Az Olimpia idején szeretettel várjuk úgy
a belföldi mind a külföldi vevőinket!

HIVATALOS FORDÍTÁSOKAT

magyar-német és német-magyar nyelven
olcsón és gyorsan elkészíték, —
Ausztria és Svájc területére is!

Wilhelm Divy

All. vizsgázott törvényszéki hivatalos
fordító és tolmács.

799 Friedrichshafen, Linderstr. 50.

TISZTVISELŐ (47/173), KÖLNEN

biztos állással, keresi fiatalabb hölgy ismer-
etségét házasság céljából. A válaszokat
«Gyermekszerető jellegére» kéri az

Életünk Gazdasági Bizottságához,
7 Stuttgart 1, Werastr. 63.

FRANCIA RIVIÉRÁN,

közel a tengerhez, szép helyen, jutányos
áron házhelyek kaphatók. Az érdeklődők
forduljanak levélben:

E. Michel, 72, rue T. Aubenel Fréjus 83.
France.

LAKÁSOM ÉS PRAXISOM TISZTÁN.
TARTÁSÁHOZ

keresek megfelelő személyt. Magas órabér
és kényelmes munkaidő.

Telefon: Stuttgart 0711/ 29 63 53 nappal
és 54 23 17 este.

Kosmetik - Studio Lakatos

7 Stuttgart 1, Urbanstr. 66.

37 ÉVES, NÖTLEN MUNKÁS

megismerkedne magyar származású svájci
állampolgárságú leánnyal 29-től 36 évesig.
«Német részben lakók előnyben» jellegére
kér válaszeveleket az

Életünk Gazdasági Bizottságához,
7 Stuttgart 1, Werastr. 63.

HAZAI HENTESÁRU

1 kg paprikás füstölt kolbász DM 9.60

1 kg rizses véreshurka 6.—

1 kg rizses májashurka 6.—

1 kg vastag paprikás szalonna 7.—

1 kg tokaszalonna 7.—

PRAKTIKUS AJÁNDÉK!

FÉNYKÉPEZŐ- ÉS MOZIGÉP

SZÍNHÁZI ÉS SPORTLÁTCSÓ

VILLANÓLÁMPA, ŐRÖKVAKÚ

FÉNYMÉRŐ, ÁLLVÁNY, STB.

KEDVEZMÉNYES ÁRON!

1 kg disznósajt 7.—

5 kg-tól portómentes szállítás. Csak belföl-
di megrendeléseknek tudunk eleget tenni.

Taubel Mihály hentesmester

6710 Frankenthal/Pfalz

Peter-Rosegger-Str. 3.

Tel. (06233) 92 58

NYUGATNÉMETORSZÁGBAN ÉLŐ,

35 éves, 180 cm magas, jó megjelenésű,
nőtlen, rk. intelligens szakmunkás hasonló
30 év körüli hölgy ismeretségét keresi ko-
moly szándékkal. Leveletet «Boldogok le-
szünk» jellegére az

Életünk Gazdasági Bizottságához
7 Stuttgart 1, Werastr. 63 kér.

Az Életünk

elfogad hirdetéseket,

azok közlését kérjük

a Gazdasági Bizottságon keresztül

P. Szöke János címén beküldeni:

D. Stuttgart 1,

Werastr. 63.

Telefon: 43 37 86

A nyomda a Gazdasági Bizottság
megkerülésével nem fogad el
hirdetést.

Tul. Dr. Dobos Gyula
8 München 2 Rindermarkt 16
Tel. 0811/240 852

A Cserkész Iskolabizottság határozatai

A New Brunswick-i Cserkészház fontos találkozás helye volt február 5-én. A Cserkész Iskolabizottság ülésezett itt, hogy hosszúságos megbeszélés és tanácskozás után egy lépéssel újra előbbre vigye a külföldi magyar nyelvű oktatás kérdését.

A tanácskozás a koradélutáni órákban kezdődött, s bizony késő estig tartott. De érthető, hiszen témája valóban az egyik legfontosabb feladat volt: kidolgozni a cserkésziskolák egységes tantervét és tanmenetét.

Jelentést adtak Buffalo, Passaic, Philadelphia, Pittsburgh, Woodbridge cserkésziskolának kiküldöttjei, a San Francisco-i trásban küldte el jelentését és mint vendégek, beszámoltak a Yonkers-i, New York-i és New Brunswick-i iskolák vezetői is. Az egyes jelentések alapján érdekesen alakult ki a kép a szerte az országban működő iskolahálózat munkájáról.

A tapasztalatokat egybevetve, a jelenlévő pedagógusok az iskolákat a jövőben tárgyak és tanárok szempontjából osztják fel. Az elemi fokú magyar oktatás így négy csoportban történik:

Az 1. csoportba az óvodások és elsőosztályosok kerülnek és két évig tartoznak ide; itt főleg játékokat és énekeket tanulnak, tehát alapfokon a magyar zenei anyanyelvet sajátítják el. Az iskolázás kezdete, az idegen nyelvű ABC elsajátítása is egybeesik ezekkel az évekkkel, hogy ebben a gyermeknek meg ne zavarják a magyar ABC tanítását

a 2. csoportba osztották. Ennek a neve is ABC-csoport, mert itt kerül sor a magyar írás-olvasás készségének elsajátítására. Az ehhez szükséges tankönyvet a New York-i Magyar Iskola Alapítvány adta ki.

A 3. csoport az elemi alsó fokozat, újabb két év, ennek tankönyve a «Virágoskert» (a München-i Magyar Iskola Bizottság kiadásában).

A 4. csoportot az elemi felső osztályai képezik, ami 3 évi tananyagot jelent; könyve ugyancsak a München-i Magyar Iskola Bizottság kiadásában jelent meg «Hazánk» címen.

A Cserkész Iskolák középiskolai tanfolyamain 3 tárgy szerepel: magyar irodalom, magyar történelem és magyar földrajz. A magyar történelmi tankönyv a Magyar Cserkész Szövetség kiadásában 1971 végén jelent meg. Az irodalom tankönyvét ugyancsak a M. Cs. Sz. készíti kiadni 1972-ben. A földrajz tanításához nincsen alkalmas tankönyv. Ispay Ferenc könyve már nem kapható.

A tanácskozáson résztvevők között nagy számmal voltak jelen régi, otthoni diplomával rendelkező pedagógusok, de olyan fiatalok is, akik hazai magyar diplomával nem régen indultak el a tanári pályán és kiegészítették az együtttest azok a fiatal tanárok, akik külföldi iskolákon végeztek. Így valóban sokféle szempont és tapasztalat értékes egybegyűjtése lett az értekezlet s a leszűrt eredmény remek ötvözetete réginek és újak.

A külföldi magyar iskolák sokrétű feladataiban már régen bebizonyosodott, hogy jóindulat és áldozatkészség szükséges ugyan, de

önmagában nem elegendő. Szaktudás és tapasztalatra épült tervek nélkül nehéz tartós eredményt elérni.

A konferencia a jól végzett munka örömevel oszlott szét. Jelentős lépést tettek meg a külföldön felnövekvő magyar gyermekek iskolai oktatásaiak útján. Készen vannak a pontos tantervek, a jelzett könyvek alapján a négy elemi csoport számára. Az óráról-óra-ra kidolgozott tanmenetet és minden óra anyagát készséggel megküldi a Magyar Cserkész Szövetség. Címe:

P. O. Box 68, Garfield, N. J. 07026, USA.

BEKE IMRE

Hogyan lehet előfizetni az Életünkre ?

Az Életünk terjesztői a helyi magyar lelkészek; ők küldik meg kívánatra a lapot területükön a híveknek. Az előfizetési díjat, mely

1972 január 1-től 10.— svájci frank, vagy annak megfelelő valuta, az illetékes magyar lelkésznek fizessük be.

Csak onnan forduljunk közvetlenül a kiadóhivatalhoz, ahol a lelkész hiányzik, vagy valamilyen oknál fogva nem terjesztője a lapnak. Európán kívüli rendeléseket a központi hivatal intéz, Címe:

Életünk (Unser Leben) Frongartenstr. 15. 9000 - St.Gallen (Schweiz)

Az előfizetés tengerentúlra is 10.— svájci frank; ha azonban légipostával kéri valaki a lapot, 20.— svájci frank, vagy annak megfelelő más valuta.

Figyelem!

Svájci olvasóinkat arra kérjük, hogy 1972 január 1-től az Életünkre vagy a St.Gallen-i vagy a Lausanne-i magyar missziónál fizessenek elő.

Svájc egész területén csak két terjesztőnk van: Vecsey Lajos és Rába Lukács.

Címük:
Dr. Vecsey Lajos
Fernblick
9053 - Teufen, AR

P. Rába Lukács
3, rue du Valentin
1000 Lausanne

VECSEY JÓZSEF

nemrég megjelent könyve

Emlékezés

Mindszenty bíboros édesanyjára közel 300 oldalon mutatja meg, hogyan forrott össze csodálatos egységbe a magyar primás életével egy finom és eszes falusi asszonynak, édesanyjának élete.

A kötet 32 képet is tartalmaz műnyomó papíron a bíboros és édesanyja életéből.

A könyv ára 19.— svájci frank, — 4.50 US dollár, — vagy annak megfelelő valuta.

Megrendelhető:

a Magyar Nyomdában
(Ungarische Buchdruckerei)
9000 St.Gallen, Frongartenstr. 15.
Schweiz.

Keresünk

valódi vagy átképzett

**SZERSZÁMLAKATOSOKAT,
SZERSZÁMKÉSZÍTŐKET
nagy karosszéria
szerszámok gyártásához.**

Csak valóban kitanult szakemberek jelentkezzenek, legalább 50 %-os mémet nyelvtudással!

6 hét próbaidő, véglegesítés után lakásszerzésben is segítünk.

**DR. MELEGHY K. G.
Werkzeugbau und Presswerk
5070 BERGISCH GLADBACH**

Életünk

Az európai magyar katolikusok lapja
Felelős szerkesztő és kiadó:

Dr. Vecsey József
Szerkesztőség és nyomda:
Ungarische Buchdruckerei,
9000 St.Gallen, Frongartenstr. 15.
(Schweiz)

Telefon: (071) 22 55 28
Előfizetés egy évre: 10.— svájci frank,
Egyes szám ára: 0.80 svájci frank,
vagy annak megfelelő más valuta.

Életünk — Unser Leben
Monatschrift für die ungarischen
Katholiken in Europa
Redakteur und Herausgeber:
Dr. Josef Vecsey
Redaktion und Druck: Ungarische Buch-
druckerei, 9000 St.Gallen (Schweiz),
Frongartenstr. 15.
Telefon: (071) 22 55 28
Kto. Krt. 603 Ungarische Buchdruckerei
Sparkassa der Admanistration St.Gallen
Bezugspreis jährlich: 10.— Sfr.